

egzemplarz bezpłatny

miesięcznik

RM NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

SERWIS INFORMACYJNY

SOLIDARNOŚĆ
MAŁOPOLSKA

listopad 2018

nr 13-14 (748-749)

ISSN 1507-0875

Piotr Duda ponownie Przewodniczącym Komisji Krajowej

s. 3

KOMISJA KRAJOWA

www.solidarnosc.krakow.pl

OD REDAKCJI

Krajowym Zjazdem Delegatów NSZZ „Solidarność”, który odbył się w Częstochowie zakończyliśmy trwający blisko rok proces wyborczy w naszym związku. Przewodniczącym KK ponownie został Piotr Duda. Poznaliśmy również nową Komisję Krajową i Krajową Komisję Rewizyjną.

Przed przewodniczącym Związku i wszystkimi strukturami związku kolejna kadencja, która – jeśli sąd zarejestruje przyjęte w październiku poprawki statutowe – zakończy się w 2023 r. To będzie bardzo ważny i miejmy nadzieję przełomowy okres dla związku. Minione cztery lata służyły poprawie sytuacji pracowników i odbudowie dialogu społecznego w Polsce. Podejmowane przez NSZZ „Solidarność” działania w tym zakresie na wielu polach zakończyły się sukcesem, w który niewiele wierzyło w 2014 r.

Teraz nadszedł czas, by odbudować w Polakach chęć przynależności do związków zawodowych i zbudować strategię pozwalającą na pozyskiwanie nowych członków i rozszerzenie działalności naszych organizacji tam, gdzie już jesteśmy i tam, gdzie nas nie ma – wśród pracowników, jak i wśród innych osób zatrudnionych. Wymaga to aktywnych i innowacyjnych działań zarówno wewnątrz związku, jak i wprowadzenia odpowiednich mechanizmów w ustawodawstwie i przepisach wykonawczych. Część z tych pomysłów pojawiło się w uchwale programowej przyjętej przez zjazd krajowy. Z tego względu większą część bieżącego numeru „Serwisu” poświęcamy relacji i dokumentom Krajowego Zjazdu Delegatów. Teraz trzeba jednak te pomysły i postulaty przekuć w czyny.

Adam Gliksman, Redaktor Naczelny

Z wielkim żalem informujemy, że w dniu 13 listopada 2018 r. zmarł

Śp. Józef Misiek

wieloletni działacz „Solidarności” Uniwersytetu Jagiellońskiego. Rodzinie i przyjaciółom zmarłego składamy najszczerze kondolencje.

Małopolska „Solidarność”

Karty rabatowe dla ludzi „S”

Stowarzyszenie Sieć Solidarności dołączyło do programu „Biznesstank” stacji paliw ORLEN oraz BLISKA. Dzięki kartce zniżkowej podczas **tankowania wszystkich rodzajów paliw** na stacjach Orlen i Bliska w całej Polsce zaoszczędzimy 8 gr na stacjach Orlen i 5 gr na stacjach Bliska na każdym litrze paliwa. Koszt karty to jednorazowy wydatek 10 zł.

Informacje na temat programu można otrzymać w Dziale Informacji i Promocji, pl. Szczepański 5, pok. 404, tel. 12 423-12-98, e-mail: joanna@solidarnosc.krakow.pl.

SERWIS INFORMACYJNY

Wydawca: Region Małopolski NSZZ „Solidarność”.
Redaguje zespół: Joanna Furtak, Agnieszka Masłowska, Adam Gliksman (red. nac.).
Projekt graficzny: Fabryka Reklamy, tel. (+48 12) 294 81 80. Skład: Joanna Furtak.
Foto okładka: Wojciech Obremski. Druk: Ekodruk s.c. Nakład 1500.
Adres redakcji: Pl. Szczepański 5, 31-011 Kraków, tel./fax: (12) 423 12 98,
e-mail: info2.krakow@solidarnosc.org.pl, ISSN 1507-0875.

Uwaga! Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian w materiałach niezamówionych oraz nie gwarantuje zamieszczenia tekstów autorskich przekazanych w formie nieczytelnej. Numer zamknięto 21 listopada 2018 r.

Po następnym numerze zapraszamy 13 grudnia 2018 r.

Zapraszamy na stronę internetową: www.solidarnosc.krakow.pl

Spis treści:

XXIX KZD

Agnieszka Masłowska

XXIX KZD NSZZ „Solidarność” 3

List do Papieża Franciszka 7

Postanie KZD NSZZ „S” do ludzi pracy 7

Uchwała programowa XXIX KZD 8

Uchwały, stanowiska i apele XXIX KZD 16

AKTUALNOŚCI

Romuald Jewula

Działacze z Tarnowa odznaczeni 23

BRANŻE

Andrzej Gębara

Posiedzenie Rady Krajowej KSH 26

Andrzej Gębara

Polska droga do czystego środowiska 27

HISTORIA

Agnieszka Masłowska

Ojciec naszej Niepodległej 28

SPORT

Roman Wątkowski

Bieg Memoriałowy im. Bogdana Włosika 27

Z REGIONU 24

Z ogromnym żalem informujemy, że w dniu 12 listopada 2018 r. zmarł

Śp. Józef Korpak

dobry i szlachetny człowiek, zasłużony działacz „Solidarności”, współzałożyciel wolnych związków zawodowych NSZZ „Solidarność” Przedsiębiorstwa Polmożbyt Kraków, współorganizator KZ w PP „Kraków” we wrześniu 1980 r. Po stanie wojennym pomagał ściganym przez SB oraz rodzinom internowanych. Do końca aktywny uczestnik działań i uroczystości patriotycznych i „Solidarnościowych”.

Małopolska „Solidarność”

XXIX KZD NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

— Ja się nie zmienię, jeżeli coś robię, to robię na maksa albo wcale. Przez ostatnie 8 lat, mimo że wiele kosztowało to mnie i moich współpracowników i dzięki wsparciu rodziny, która mieszka w Gliwicach, pracowałem na maksa. I teraz zrobię wszystko, abyśmy mogli wykonać tyle, ile udało się nam zrobić w kończącej się kadencji. Jedy-
nym drogowskazem będzie dla mnie przyjęta uchwała programowa — obiecał Piotr Duda.

KZD wybrał 56 członków Komisji Krajowej. Kandydowało 56 członków związku. Obok nich w skład KK wchodzi: przewodniczący Komisji Krajowej, wybrany w osobnym głosowaniu, przewodniczący Zarządów Regionów, przewodniczący Rad Krajowych Sekretariatów Branżowych oraz przewodniczący Rady Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów. Została wybrana również Krajowa Komisja Rewizyjna. KZD przyjął uchwałę programową.

— Wczoraj na Jasnej Górze zawierzyliśmy Matce Boskiej „Solidarność”. Mam nadzieję, że dziś uda nam się sprawnie wybrać władze i określić kierunki rozwoju związku — mówił witając gości i delegatów przewodniczący Regionu Częstochowskiego Jacek Strączyński.

Gośćmi specjalnymi byli m.in. Prezydent Andrzej Duda, Wicepremier Beata Szydło, Minister Pracy i Polityki Społecznej Elżbieta Rafalska oraz Prezes TVP Jacek Kurski.

Prezydent RP Andrzej Duda rozpoczął swoje przemówienie, przypominając przełomowe dla Polaków wydarzenia: w 1978 r. nastąpił historyczny moment, kiedy Polacy ze zdumienia przecierali oczy, kiedy nowym

papieżem został metropolita krakowski Karol Wojtyła. Ten moment był dla nas przełomowy, dla polskiej historii, ale i dla historii całej Europy, a nie waham się powiedzieć, że dla świata. On był przełomowy dla „Solidarności”, pojmowanej tak jak On o niej mówił, że „Solidarność” to jeden z drugim, nigdy jeden przeciw drugiemu, kiedy przyjechał do nas w 1970 r. i wezwał Ducha Świętego, żeby przybył i odnowił tę ziemię. Miliony ludzi zobaczyły się nawzajem, jak wielu nas jest, jak bardzo trudno nam się policzyć.

— „Solidarność” wyprowadziła Polskę z za żelaznej kurtyny i doprowadziła do jej zawalenia. Polska zdarła żelazną kurtynę duszącą przez prawie 50 lat narody Europy. Patrzymy na 100 lat niepodległości, to dzięki tym wielkim symbolom, dzięki wydarzeniom, ludziom, którzy stali za Polską, za Polską wolną, suwerenną, niepodległą. Dzięki nim patrzymy z kraju wolnego, niepodległego, rozwijającego się. Dzisiaj jesteśmy Zachodem, nie tylko pod względem mentalnym. Zawsze wewnętrznie byliśmy wolni, dlatego

Za nami XXIX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, który odbył się w dniach 25-26 października br. w Częstochowie. Delegaci wybrali Piotra Dudę na przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. To już trzecia kadencja Dudy, który był jedynym kandydatem na przewodniczącego. Otrzymał 248 głosów spośród 267 głosujących delegatów.

udało się nam. Jako ruch robotniczy, ruch ludzi pracy sprawujecie kontrolę nad tym, czy polskie państwo i polska władza funkcjonuje w sposób właściwy, pilnujecie tego, żebyśmy byli Zachodem. Zachód to społeczna gospodarka rynkowa, to filozofia gospodarcza oparta na wartościach chrześcijańskich. Zachód to znaczy sprawiedliwy podział dóbr w państwie, to znaczy Solidarność, czyli sprawiedliwość – mówił do delegatów Prezydent. Przypomniał tragicznie zmarłego prezydenta Lecha Kaczyńskiego, któremu ideały Solidarności były zawsze bliskie.

– Kiedy jechałem do państwa, to przypomniało mi się to, co miało miejsce 10 lat temu, wystąpienie prezydenta Lecha Kaczyńskiego, który stał pośród państwa i mówił, że zawsze czuję się wśród was dobrze. On doskonale rozumiał, co solidarność znaczy przez pryzmat prawa pracy, którego był ekspertem. Powiedział wtedy, że jedna jest Solidarność, tak jak jedna jest Polska. To tak ważne w roku 100-lecia niepodległości, w roku, w którym powinniśmy być wspólnotą. Przed państwem jest wielkie zadanie. Trudno wyobrazić sobie coś bardziej wspólnotowego niż solidarność jako taka, jako jeden z drugim. Solidarność znacząca rzetelność i uczciwość. Jestem często pytany o znaczenie pojęcia „wspólnota”, co to znaczy? Zawsze wtedy podkreślałam, że to wzajemne zrozumienie, troska, to patrzeć nie tylko przez pryzmat własnego interesu, to uznawanie interesów innych i zrozumienie trosk innych, to zrozumienie ich obaw. Jeśli będziemy tak postępować, tak będziemy działać, to będziemy tworzyć wspólnotę. Dzisiaj to dla nas niezwykle potrzebne. Chciałbym, żeby taka była „Solidarność”, żeby stała na straży praw pracy, niepodległości, suwerenności, ale także, żeby stała na straży wartości Rzeczypospolitej – mówił do związkowców Andrzej Duda. – Stojąc przed delegatami, chcę powiedzieć, że cieszę się, że „Solidarność” uczestniczy w polityce doty-

czącej praw pracowniczych, trosce o najsłabszych. W maju 2015 roku podczas wyborów prezydenckich podpisał ze związkiem umowę programową. – Chciałbym, żebyśmy w tym znaczeniu zawsze byli razem, zawsze byli wspólnotą, zrozumieli, jak szukać rozwiązania. Tego życzę „Solidarności”, sobie, następnemu pokoleniu, tego życzę Polsce. Na następne 100 lat i następne stulecia. Panie Boże błogosław ludziom pracy, błogosław naszą ojczyznę – powiedział na zakończenie Prezydent.

Pragnę „Solidarności” podziękować za przygotowanie przywrócenia wieku emerytalnego. Bez takiego zaangażowania, bez tak wysokiej pomocy merytorycznej, to by się nie udało. Kłaniam się za to państwu nisko. I jeszcze coś ważnego – wolne niedziele. Dziękuję za to „Solidarności”, która z taką determinacją walczyła o wolne niedziele – dziękowała związkowcom minister pracy i polityki społecznej, Elżbieta Rafalska. – „Solidarność”, jakie ważne słowo, jakie cenne słowo. My jako rząd staramy się tę solidarność realizować w praktyce. Jesteśmy ulepieni z „Solidarnością” z jednej gliny. Zjazd to zawsze czas podsumowań. Chciałbym podziękować za współpracę i powiedzieć, co udało się w resorcie i w Radzie Dialogu Społecznego. To wprowadzenie stawki godzinowej, podwyżka płacy minimalnej i jeszcze wyłączenie stażowego z minimalnego wynagrodzenia. To jedna z najbardziej rażących niesprawiedliwości, która do tej pory obowiązuje, będziemy starali się to zmienić – obiecywała pani minister.

Podczas pierwszego dnia KZD NSZZ „Solidarność” przemawiał również Jarosław Szarek, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej: Za sto lat w podręcznikach do historii zostanie m.in. pamięć o złu bolszewizmu, odzyskanie niepodległości w 1918 roku, Jan Paweł II i „Solidarność”. Nie tylko w historii Polski, ale także Europy i świata. Państwo są dziedzicami tej tradycji. – „Solidarność” to jest

wielkie dzieło, państwo idziecie tą drogą. Gdy powstawała „Solidarność”, jej przywódcy poszli na Wawel, a potem tu, do duchowej stolicy Polski, by zawierzyć tu idee „Solidarności”. (...) Ten zjazd nieprzypadkowo odbywa się tu, w Częstochowie. To tu zawsze prowadziły ścieżki wolnych Polaków. I na Jasną Górę prowadził ludzi „Solidarności” Jerzy Popiełuszko. Cieszę się, że przewodniczący Duda pamięta o tych tradycjach — zaznaczył Prezes IPN.

Po części oficjalnej Zjazdu Piotr Duda przedstawił sprawozdanie z działalności władz związku w czasie ostatniej kadencji. Według niego mijająca kadencja była przełomowa, ponieważ mimo wielu przeciwności udało się obniżyć wiek emerytalny i ograniczyć handel w niedzielę.

Według Dudy ostatnie cztery lata to „dynamiczne działania związku w wielu obszarach”: „Solidarność” włączyła się m.in. w debatę o nowej konstytucji. W tej sprawie związek doprowadził do spotkania z ministrem sprawiedliwości, czego wynikiem jest projektu ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione, który znalazł się już na Stałym Komitecie Rady Ministrów (ustawa ta ma zwiększyć zakres ochrony pracowników szczególnie chronionych).

— Jak to się dzieje, że od pozytywnych działań dla pracowników członków związków nam nie przybywa? Musimy zadbać o członków związku, bo płacą daninę na wszystkich pracowników w Polsce — zaznaczył Przewodniczący. Przypomniał, że „Solidarność” zabiega o możliwość odliczania składki od podstawy opodatkowania.

Duda zapewnił również delegatów, że „Solidarność” może „spokojnie patrzeć w przyszłość, jeśli chodzi o funkcjonowanie związku. Jego sytuacja finansowa jest stabilna”. Za to odbudowa struktur związku będzie jego zadaniem na kolejną kadencję: „Nadszedł już czas, żebyśmy promowali bycie w związku zawodowym.”

„Jesteśmy najbardziej profesjonalnym, największym i najskuteczniejszym związkiem. Opieramy się też i nigdy nie odejmiemy od społecznej nauki Kościoła i dziedzictwa „S” — powiedział na koniec przewodniczący. — „Solidarność” ma to szczęście, że opiera się na społecznej nauce Kościoła i ma swój azymut w postaci 21 sierpniowych postulatów. Czasy się zmieniają, Polska się zmienia, a sierpniowe dziedzictwo nadal jest aktualne. To nas łączy. Łączy nas nasz patron bł. ks. Jerzy Popiełuszko, łączy nas nauka świętego Jana Pawła II. Naszą rolą pozostaje już tylko szukać narzędzi, aby to realizować. Dlatego dzisiaj pytamy siebie, „jak”, a nie „co” mamy robić — mówił po zjeździe Piotr Duda.

Według Tadeusza Majchrowicza, który przewodniczył Krajowemu Zjazdowi Delegatów, ten zjazd „przejdzie do historii jako bardzo dobry i to nie tylko ze względu na to, że tak sprawnie przebiegały wybory.”

„Przyjęliśmy szereg bardzo ważnych decyzji i myślę, że one dobrze będą służyły Solidarności w przyszłości (...) Co prawda przy wyborze Krajowej Komisji Rewizyjnej mieliśmy aż trzy tury głosowania, jednak wszystko przebiegło sprawnie. Przyjęliśmy uchwałę programową, przyjęliśmy szereg niezwykle ważnych uchwał i stanowisk. Niektóre

z nich są jak najbardziej na czasie i wesprą działania organizacji związkowych – podsumował Majchrowicz.

Na członków Komisji Krajowej z Małopolski w głosowaniu zostały wybrane następujące osoby: Adam Gliksman, Jerzy Jaworski, Adam Lach, Barbara Mischczuk, Jerzy Smoła i Tadeusz Szumlański. W KK Region Małopolski będą również reprezentowali z racji pełnionych funkcji przewodniczący ZRM Wojciech Grzeszek oraz przewodniczący sekretariatów branżowych – Zbigniew Majchrzak, przewodniczący Sekretariatu Budownictwa i Przemysłu Drzewnego, Wiesław Murzyn, przewodniczący Sekretariatu Kultury i Środków Przekazu oraz Bogumił Nowicki, przewodniczący Sekretariatu Łączności. W skład Krajowej Komisji Rewizyjnej wszedł Maciej Kania, przewodniczący ZG Janina z Libiąża. Komisja Krajowa powołała także komisje zjazdowe m.in. komisję statutową, w skład której weszli

m.in. reprezentanci Małopolski Adam Gliksman i Barbara Mischczuk.

Na KZD Region Małopolski reprezentowali: Baczevska Elżbieta, Bugno Marek, Buława Mariusz, Gawlik Adam, Gębara Andrzej, Gliksman Adam, Grzeszek Wojciech (Przewodniczący ZR), Jankowski Leszek, Jaworski Jerzy, Jewuła Romuald, Kania Maciej, Kantor Ewa, Kielian Władysław, Kotarba Józef, Lach Adam, Łukacz Agata, Łyko Agata, Masłowski Ryszard, Mischczuk Barbara, Smoła Jerzy, Szumlański Tadeusz i Wrona Adam.

Krajowy Zjazd Delegatów tworzą delegaci wybrani przez walne zebrania delegatów regionów. Liczba miejsc mandatowych przypadających poszczególnym regionom jest proporcjonalna do liczby członków Związku zrzeszonych w danym regionie.

fol. Wojciech Obremski

Jego Świątobliwość Franciszek – Papież Watykan

Umiłowany Ojciec Święty!

Uczestnicy XXIX Sesji Krajowego Zjazdu Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, obradujący w Częstochowie u stóp Jasnej Góry, Sanktuarium Matki naszego Boga - Królowej Polski z Jej cudownym obrazem, przekazują Ci, umiłowany Ojciec Święty, wyrazy szacunku, synowskiej czci i pozdrawiają.

Nasze serca wypełnione są w tym roku radością i szczególną wdzięcznością, którą kierujemy do Boga, bowiem obchodzimy stulecie odzyskania przez naszą Ojczyznę niepodległości. Bogu Najwyższemu chwala, cześć i uwielbienie za ten wielki dar!

W roku 1918, po 123 latach niewoli, Polska odzyskała niepodległość. Dwadzieścia lat później nadeszła kolejna katastrofa – druga wojna światowa, w której zginęło sześć milionów synów i córek naszego Narodu, a po niej przez 44 lata Ojczyzna nasza znajdowała się pod sowiecką dominacją, w wyniku której kolejne tysiące Polaków straciły życie. To, bardzo trudne doświadczenie, powoduje, iż Polacy w sposób szczególny doceniają dar wolności. Wyraz temu dał NSZZ „Solidarność”, który w 1980 roku upomniał się zarówno o należne prawa przysługujące ludziom pracy, ale również o podstawowe wolności należne człowiekowi i obywatelowi, tak w wymiarze indywidualnym jak i zbiorowym.

Dzisiaj dziękujemy Bogu Najwyższemu i Matce przenajświętszej za dar niepodległości naszej Ojczyzny i za wolność, którą cieszymy się jako zbiorowość. Jednocześnie zapewniamy Cię, umiłowany Ojciec Święty, że z wielką troską, w poczuciu solidarności z innymi narodami i środowiskami, szczególnie środowiskami ludzi pracy na całym świecie, pragniemy dzielić się tym naszym trudnym doświadczeniem. Szczególnie z tymi wszystkimi, którzy doświadczają różnych form zniewolenia w związku z nadużyciami politycznymi i ekonomicznymi. Dajemy temu wyraz w przyjętym przez Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” Postaniu do ludzi pracy całego świata.

Życzymy Ci Ojciec Święty zdrowia, siły i wytrwałości w głoszeniu ludziom na całym świecie prawdy o Bożej Miłości. Zapewniamy o pamięci w modlitwie i prosimy o Twoje Ojcowskie Błogosławieństwo dla Polski, dla NSZZ „Solidarność” i dla jego wysiłków podejmowanych dla dobra człowieka pracy.

Krajowy Zjazd Delegatów
NSZZ „Solidarność”

Posłanie Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” do ludzi pracy

My Delegaci, zebrani na XXIX Sesji Krajowego Zjazdu Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, przesyłamy ludziom pracy i ludziom dobrej woli całego świata braterskie pozdrowienie, wyrazy solidarności i zatroskania o kształt codziennego życia każdego człowieka pracującego.

Pomni na to, jak NSZZ „Solidarność” wpiął się w dzieło obrony wolności i przyczynił się do podjęcia wysiłków na rzecz powstania wolnego ruchu związkowego w uciemnionych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, jesteśmy świadomi naszej odpowiedzialności wobec daru wolności, szacunku dla godności człowieka i respektowania należnych mu, niezbędnych dla jego rozwoju, warunków życia i pracy.

Jako związek zawodowy zakorzeniony w praktycznym doświadczeniu walki o wolność, czujemy się zobowiązani pełnić rolę gwaranta przede wszystkim takich stosunków społecznych, w których będzie zachowany prymat dobra człowieka, zarówno we współczesnych stosunkach zatrudnienia jak i w kodyfikacjach związanych z prawem pracy. Tej naszej powinności chcemy – wraz z innymi środowiskami świata pracy – dawać wyraz wszędzie tam, gdzie to pierwszeństwo dobra jest zagrożone przez rozmaite nadużycia polityczne i ekonomiczne.

W tym wspólnym dążeniu nie może zabraknąć „Solidarności” rozumianej w myśl zasady: „jeden drugich brzemiona noście”. Zasada ta, jak żadna inna, umożliwia respektowanie sprawiedliwości społecznej, międzyludzkiego zrozumienia i wzajemnej miłości, pojętej jako odpowiedzialność za drugiego człowieka.

Konieczna jest i dziś międzyludzka solidarność, zjednoczenie serc, umysłów i wysiłków, konieczna jest więc między różnymi środowiskami świata pracy zrzeszającymi się w związki zawodowe czy organizującymi się w ruchy społeczne na wszystkich kontynentach tak, aby oprzeć się nowym zagrożeniom jakie coraz częściej pojawiają się w rozmaitych obszarach życia społeczno-gospodarczego we współczesnej, zglobalizowanej rzeczywistości. Koniecznym jest więc zorganizowanie wspólnej pracy wokół idei powstania ponadnarodowych związków zawodowych, zaczynając od wypracowania podstaw dla realizacji Układu Ogólnego w sprawie godności pracy.

W tym dziele rola wolnych związków zawodowych jest nie do zastąpienia. Są one, i zawsze będą, wykładnikiem wielkiej troski „Solidarnych” o wolność, sprawiedliwość społeczną, o słuszne uprawnienia ludzi pracy w poszczególnych dziedzinach ich zawodowej aktywności.

Zwracamy się więc do Was, Drodzy Przyjaciele z różnych związków zawodowych, ruchów społecznych, aby treść naszego braterskiego przesłania dotarła do jak największej rzeszy ludzi pracy na całym świecie.

Krajowy Zjazd Delegatów
NSZZ „Solidarność”

Uchwała programowa XXIX Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”

Delegaci XXIX Krajowego Zjazdu Delegatów przyjmują program działania na najbliższą kadencję lat 2018-2022. Program składa się z zadań, które wymagają pilnej realizacji dla pogłębienia profesjonalności Związku, jego unowocześnienia i przygotowania do wymogów XXI wieku.

NSZZ „Solidarność” – Związek przyszłości

Związek profesjonalny

Zbiorowe prawo pracy:

1. Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych:
  - W obecnym kształcie rodzi wiele problemów i utrudnia prowadzenie skutecznej i jednocześnie legalnej działalności związkowej. NSZZ „Solidarność” będzie dążył do zmiany ustawy tak, aby wzmocnić znaczenie mediacji. W tym celu będziemy zabiegać o zaktualizowanie listy mediatorów i wprowadzenie instrumentów zapewniających jej stałą aktualność;
  - Konieczne jest zagwarantowanie możliwości prowadzenia sporów zbiorowych z podmiotami mającymi rzeczywisty wpływ na kształtowanie warunków pracy i płacy danych grup pracowników, zarówno w sferze prywatnej, np. zarządy spółek, w których pracodawcami są poszczególne oddziały, jak i w sferze publicznej, np. organy administracji samorządowej i rządowej. Wiąże się z tym również konieczność dążenia do wprowadzenia do przepisów rozwiązań uniemożliwiających pracodawcom unikanie sporów lub ich utrudnianie;
  - Nowelizacja przepisów o rozwiązywaniu sporów zbiorowych wiąże się z koniecznością uchylecia, a co najmniej zmiany, obecnego art. 19 ust. 3 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, o co Związek będzie zabiegał. Przepis ten zabrania prowadzenia akcji strajkowych pracownikom zatrudnionym w organach władzy państwowej, administracji rządowej i samorządowej, sądach oraz prokuraturze. Jest to ograniczenie zbyt szerokie, niezajdujące oparcia w prawie międzynarodowym. Konwencja MOP nr 151 zapewnia prawo korzystania z pełnej wolności związkowej wszystkim osobom zatrudnionym przez władze publiczne, a jedyne wyłączenia mogą dotyczyć pracowników na wysokich stanowiskach, których czynności uważa się za związane z tworzeniem polityki lub za funkcje kierownicze, albo do pracowników, których

- obowiązki mają w wysokim stopniu poufny charakter.
2. Układy zbiorowe pracy, porozumienia zbiorowe:
  - Jednym z fundamentalnych celów Związku jest zwiększenie roli układów zbiorowych pracy w duchu realizacji konstytucyjnej zasady oparcia społecznej gospodarki rynkowej na dialogu partnerów społecznych. NSZZ „Solidarność” zmierzać będzie do wprowadzania instrumentów prawnych, które za pomocą różnych bodźców pobudzą rozwój praktyki układowej w Polsce.
  - Rozwiązaniami takimi są m.in.: zastrzeżenie pewnych odstępów od treści ustawowych wyłącznie dla układów zbiorowych pracy (np. zwiększona długość okresu rozliczeniowego, dłuższy maksymalny okres trwania umów na okres próbny i na czas określony), obowiązek pracodawców nieobjętych układem zbiorowym corocznego inicjowania rokowań układowych i przedstawienia stronie związkowej propozycji, co najmniej w zakresie warunków wynagrodzania za pracę, równego traktowania w zatrudnieniu oraz rozwoju zawodowym pracowników, zmniejszenie obowiązków formalnych związanych z rejestracją układów zbiorowych pracy;
  - NSZZ „Solidarność” dostrzega problemy z innymi niż układy zbiorowe porozumieniami zbiorowymi, w szczególności z określaniem ich charakteru prawnego, a także gwarancji skutecznego dochodzenia przez pracowników wynikających z nich praw. Tym samym niezbędne jest przesądzenie wprost, że każde porozumienie zawarte między stroną związkową a pracodawcą dotyczące praw i obowiązków pracowników ma charakter normatywny i korzysta z takiej ochrony jak układy zbiorowe pracy (np. wymóg złożenia wypowiedzenia zmieniającego w razie wypowiedzenia porozumienia).
3. Korpus służby cywilnej:
  - NSZZ „Solidarność” będzie dążył do zmiany zasad określania warunków pracy i płacy dla członków korpusu służby cywilnej. Metodą, która jest w tym zakresie najbardziej prawidłowa i pożądana, jest metoda układowa. Obecny stan prawny, w świetle którego nie jest dopuszczalne zawieranie układów zbiorowych pracy w służbie cywilnej, jest niczym nieuzasadniony i wymaga zmiany. Regulacje te powodują, że ponad 120 tys. pracowników jest w sposób nieuzasadniony pozbawionych wpływu na swoje warunki zatrudnienia. Jest to tym bardziej rażące, że są to osoby

zatrudniane przez szeroko pojęte państwo, które jednocześnie stawiając się w roli pracodawcy, może właściwie jednostronnie narzucać standardy zatrudnienia.

4. Przedstawiciele pracowników:

- Problemem, który od dawna jest podnoszony przez NSZZ „Solidarność”, ale także przedstawiciele nauki prawa pracy, jest niejasna sytuacja dotycząca przedstawicieli pracowników wybieranych ad hoc. Związek stawia sobie za cel dążenie do wprowadzenia pewnych minimalnych standardów dotyczących tej formy przedstawicielstwa, przede wszystkim zagwarantowanie ich faktycznego wyboru przez pracowników, bez udziału w tym procesie pracodawcy oraz zagwarantowanie im szczególnej ochrony stosunku zatrudnienia.

Czas pracy i inne

Zmiany w Kodeksie pracy:

- NSZZ „Solidarność” postuluje prowadzenie prac nad zmianami w Kodeksie pracy, a w szczególności dotyczącymi czasu pracy (zmiana całego działu VI Kodeksu pracy dotyczącego czasu pracy), likwidacja 12-miesięcznych okresów rozliczeniowych, zmiana szczegółowych uregulowań pracy zmianowej i nocnej, zmiana przepisu art. 77 z indeksem 5 i następnę;
- Związek, w trosce o pracowników wyjeżdżających służbowo poza granice kraju, domaga się nowych regulacji dotyczących podróży służbowych, w tym w szczególności zniesienia, w regulaminie wynagradzania, możliwości obniżania wysokości diet i ryczałtów w zagranicznych podróżach służbowych;
- NSZZ „Solidarność” podejmie działania w sprawie zmian w treści świadectwa pracy m.in. w celu wyeliminowania informacji o trybie rozwiązywania umowy o pracę, a także będzie dążył do zniesienia możliwości zatrudnienia przez agencje pracy tymczasowej na podstawie umów cywilnoprawnych.

Przyszłość pracy

- Wobec nowych zjawisk na rynku pracy trzeba podjąć działania, które pozwolą członkom Związku przygotować się na nowe wyzwania. Dlatego uzasadnione jest monitorowanie skali zatrudnienia poprzez platformy internetowe oraz przeprowadzenie badań dotyczących skali zjawiska w Polsce i poszukiwanie rozwiązań z zakresu ochrony społecznej dla osób wykonujących taki typ pracy, a także przeprowadzenie badań dotyczących tempa robotyzacji w Polsce i związanego z tym zagrożenia powstania bezro-

bocia technologicznego. Ze względu na dynamiczny rozwój centrów usług wspólnych w Polsce należy szczególną uwagę poświęcić automatyzacji miejsc pracy w usługach.

- Związek za priorytet uważa wzmocnienie negocjacji zbiorowych w Polsce. Temu celowi powinna służyć wymiana informacji dotycząca działań negocjacyjnych podejmowanych na poziomie zakładu pracy w zakresie podnoszenia kwalifikacji, funduszy szkoleniowych, zwiększania kompetencji pracowników i innych działań związanych ze zmianą technologiczną.

Wyłudzanie dobrowolnej aktywności zawodowej

- Związek będzie zabiegał o wprowadzenie wyłączenia z podstawy składki emerytalno-rentowej dodatków stażowych dla pracowników po 50. roku życia. Wszystkie wyłączenia obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenie emerytalne są mniej „bolesne” dla wysokości przyszłej emerytury, jeżeli dotyczą końcówki aktywności. Dlatego należy się jak najszybciej pozbyć tego wyłączenia w wypadku uczących się do 26. roku życia;
- Związek będzie popierał wprowadzenie rozwiązań z zakresu prawa podatkowego ułatwiających inwestowanie w ergonomię stanowisk pracy i dostosowanie ich do potrzeb starszych pracowników;
- Zdrowie psychiczne osoby pracującej powinno posiadać równie doniosłą rangę, co zdrowie fizyczne. Dlatego NSZZ „Solidarność” postuluje zmiany w tym zakresie w Kodeksie pracy. Współczesna medycyna pracy, jako jeden z elementów systemu ochrony zdrowia, wymaga wielu zmian systemowych. Pojawiają się procesy technologiczne i informatyczne szkodliwe dla zdrowia pracowników, a także obserwujemy zjawisko częstych zmian miejsc oraz charakteru zatrudnienia i to powinno znaleźć odzwierciedlenie w działaniach lekarzy medycyny pracy. Zdaniem Związku konieczne jest wzmocnienie opieki zdrowotnej nad populacją osób pracujących poprzez działania prawne i organizacyjne. Trzeba dążyć do stworzenia nowego modelu medycyny pracy opartego na lepszej współpracy pracownika z pracodawcą i lekarzem, rehabilitantem, a także poszerzyć spectrum badań pracownika oraz obniżyć wiek monitorowania procesów chorobowych.

Formy odpoczynku – skrócenie czasu pracy, urlop regeneracyjny

- W debacie publicznej pojawił się postulat skracania czasu pracy oraz wprowadzenia urlopu regeneracyjnego. Debatę

należy kontynuować po przeprowadzeniu analiz ekonomicznych oraz zdrowotnych.

- Dzisiaj, w dobie zmian technologicznych i wyzwań demograficznych, musimy z wyprzedzeniem planować ścieżkę zawodową młodego pokolenia Polaków. Nowe technologie, zwłaszcza cyfrowe, powodują, że powstaje przestrzeń do dyskusji na temat czasu pracy i konieczności wprowadzenia ułatwień w łączeniu życia prywatnego i zawodowego. Ponadto rośnie presja na wydłużanie aktywności zawodowej, związana z demografią i niskimi emeryturami w przyszłości. Powszechnie występujące zjawisko stresu w pracy przyczynia się do powstawania u pracowników syndromu wypalenia zawodowego przechodzącego w depresję, co nie pozostaje bez wpływu na zwiększone wydatki z systemu ubezpieczeń społecznych. Dlatego Związek proponować będzie opracowanie rozwiązań prawnych, które będą promować możliwość skorzystania przez pracowników, z określonym stażem pracy, z dodatkowego, wydłużonego, płatnego urlopu na regenerację i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Urlop ten, trwający od kilku tygodni do kilku miesięcy, pozwoli wypalonym zawodowo pracownikom odpocząć, zregenerować siły lub w wybranej przez siebie formie poszerzać wiedzę oraz kompetencje.

Inne

- Zmian wymaga instytucja przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, czego Związek będzie się domagał;
- Związek widzi konieczność zmiany zasad wypłaty diet związanych z podróżą służbową zagraniczną u pracodawców innych niż państwowe lub samorządowe jednostki budżetowe;
- NSZZ „Solidarność” będzie dążyć do wprowadzenia nowego systemu wynagradzania kierowców transportu międzynarodowego. Obecny system opierający się na świadczeniach niepodlegających składce na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (jakimi są diety i ryczałty) powoduje bardzo niskie zasiłki chorobowe kierowców oraz niskie świadczenia emerytalne i rentowe. Związek sprzeciwia się budowaniu konkurencyjności polskiej branży transportowej na bazie wyłącznie niskich kosztów pracy.

Rynek pracy, bezrobotni

- NSZZ „Solidarność”, w zakresie Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, będzie dążyć do istotnego zwiększenia roli partnerów społecznych w zarządzaniu tymi funduszami. Istotne jest wprowadzenie zmian legislacyjnych mających na celu uszczelnienie

wydatków z funduszy, ograniczenie roli Ministra Finansów w zakresie zarządzania ich środkami, zwiększenie wydatków na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych oraz zwiększenie wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Nadto powinno nastąpić zwiększenie nakładów z Funduszu Pracy na rzecz pracowników publicznych służb zatrudnienia tak, aby w realny sposób podniesiona została jakość usług świadczonych na rzecz beneficjentów pomocy;

- NSZZ „Solidarność” podejmie działania mające na celu wprowadzenie rozwiązań prawnych odnośnie do zwiększenia nadzoru i kontroli nad działalnością prowadzoną przez agencje pracy tymczasowej. Działania w tym zakresie powinny dotyczyć również działalności gospodarczej wykonywanej przez podmioty, które nie są formalnie zarejestrowane jako agencje pracy tymczasowej. Obecnie można dostrzec powstawanie na rynku pracy firm, których działalność ma na celu wyłącznie najem siły roboczej w ramach umów cywilnoprawnych. Związek ma na celu ochronę osób wykonujących pracę dla ww. pseudoagencji. W tym celu istotne jest zaostreżenie sankcji za prowadzenie działalności stanowiącej agencję pracy tymczasowej bez formalnego zgłoszenia jej do rejestru;
- W ocenie NSZZ „Solidarność” bardzo ważne jest podjęcie działań zmierzających co najmniej do ograniczenia niekontrolowanej mobilności zawodowej zewnętrznej ze względów ekonomicznych (ograniczenie zjawiska drenowania rynku pracy). Mobilność zawodowa jest ważnym mechanizmem w zakresie rozwiązywania problemu niedoboru niektórych umiejętności w państwach członkowskich UE, natomiast z pewnością nie będzie ona powodowała zmniejszania zróżnicowania terytorialnego na rynku pracy. Odpływ osób następuje z krajów Europy Środkowo-Wschodniej do bogatszych krajów Europy Północno-Zachodniej. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, iż odpływ osób jest największy w Hiszpanii i Polsce, a osoby migrujące to zazwyczaj osoby młode i dobrze wykształcone. Nie ulega wątpliwości, że obecnie w UE nie wypracowano mechanizmów ochronnych dla państw członkowskich, z których odpływ zasobów ludzkich jest największy. W tym zakresie Związek będzie promować działania zmierzające do wprowadzenia środków ochronnych dla regionów, z których regularnie następują odpływy dobrze wykształconych i zazwyczaj młodych pracowników. Jest to bardzo istotne również z tego względu, że państwa przyjmujące ww. osoby nie ponoszą kosztów ich wychowania i wykształcenia, a z ich pracy budują

własny wzrost gospodarczy – kosztem powiększającego się zróżnicowania regionalnych rynków pracy;

- NSZZ „Solidarność” podejmie działania odnośnie do poprawy warunków zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia. W szczególności powinno to nastąpić poprzez podniesienie wysokości zasiłku dla bezrobotnych do kwoty zapewniającej godne życie przez cały okres poszukiwania pracy i pozostawania w rejestrze dla bezrobotnych. Nadto bardzo istotne znaczenie dla poprawy warunków zabezpieczenia w zakresie bezrobocia może mieć podniesienie kompetencji oraz warunków pracy w publicznych służbach zatrudnienia. W szczególności zwiększenie etatów oraz wprowadzenie kompleksowego systemu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wykorzystywanych do prawidłowego zarządzania istniejącymi instrumentami pomocowymi. W przypadku zabezpieczenia społecznego dla bezrobocia ważne jest również zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych. Ochrona ww. osób przed wykonywaniem pracy o niskiej jakości oraz przed długotrwałym zatrudnieniem w ramach pracy tymczasowej powinna być w ocenie NSZZ „Solidarność” priorytetem;
- Konieczna jest zmiana ram prawnych dotyczących staży i praktyk na otwartym rynku pracy w Polsce. Nowelizacja ustawy o praktykach absolwenckich w kierunku zwiększenia jakości odbywanych praktyk oraz zapewnienia minimalnych standardów socjalnych oraz przegląd instrumentów aktywizacji zawodowej ze szczególnym uwzględnieniem instrumentów podnoszenia kwalifikacji.

Emerytury, ubezpieczenia emerytalno-rentowe

- W XXI wieku, kiedy technologia zastępuje siłę ludzką, nie można zapominać o pracownikach, którzy pracują często w wysoce szkodliwych dla ich zdrowia warunkach. Ustawa o emeryturach pomostowych omija rzeszę pracowników, którzy pomimo pracy w szkodliwych dla ich zdrowia warunkach, nie będą mogli skorzystać z możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. Związek nie akceptuje rozwiązań, które pozbawiają prawa do emerytur pomostowych wszystkie osoby, które podjęły pracę po 1 stycznia 1999 r. Dzieje się tak, mimo że dotyczy to zatrudnionych na stanowiskach, gdzie w wyniku narażenia na szkodliwe czynniki może nastąpić trwale uszkodzenie zdrowia. NSZZ „Solidarność” doloży wszelkich starań, aby uchylić zasadę wygaszania prawa do emerytur pomostowych;
- Zmianie musi ulec metoda waloryzacji najniższych świadczeń emerytalno-rentowych, uwzględniając w ich waloryzacji co najmniej wzrost kosztów utrzymania w najniższych kategoriach dochodowych grup emerytów i rencistów oraz poprawę ich sytuacji dochodowej w proporcji do wzrostu gospodarczego;
- Związek będzie postulował wprowadzenie obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego dla osób samozatrudnionych. Badania pokazują, że wpływy ze składki na fundusz chorobowy osób podlegających dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowego (przede wszystkim osób samozatrudnionych) są niższe od otrzymywanych świadczeń ubezpieczeniowych (przede wszystkim zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego). Dysproporcja ta wynika z selektywnej decyzji o odprowadzaniu składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe jedynie w razie planowanego macierzyństwa lub przewidywanej choroby. W ocenie Związku, w świetle zasady zawartej w Europejskim Filarze Praw Socjalnych mówiącej o bezpieczeństwie socjalnym dla wszystkich oraz w świetle wskazanej dysproporcji w wysokości wpłacanej składki i otrzymywanych świadczeń, należy wprowadzić zasadę obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego dla osób prowadzących działalność gospodarczą;
- W ocenie Związku należy wprowadzić pełną kumulację tytułów ubezpieczeniowych (przykładowo w razie równoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej obok statusu pracowniczego);
- NSZZ „Solidarność” postuluje wprowadzenie obowiązkowej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w przypadku umowy-zlecenia od całości wynagrodzenia;
- W obecnej dobrej sytuacji na rynku pracy dotychczas funkcjonujące wyłączenie obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe osób zatrudnionych w oparciu o umowę-zlecenia, uczących się do 26. roku życia, nie znajduje dłuższego uzasadnienia. Należy podkreślić, że składka na ubezpieczenie emerytalne zaksięgowana na indywidualnym koncie w początkowym okresie aktywności zawodowej, ze względu na coroczną waloryzację, ma szczególnie wpływ na wysokość przyszłej emerytury. Tak więc obecnie obowiązująca regulacja prawna w sposób negatywny wpływa na wysokość przyszłego świadczenia emerytalnego i de facto prowadzi do dyskryminacji osób młodych. Obecna regulacja także sprzyja zastępowaniu umów o pracę umowami-zleceniami;
- Waloryzacja emerytury minimalnej winna, zdaniem Związ-

ku, uwzględnić co najmniej wzrost kosztów utrzymania w najniższych kategoriach dochodowych grup emerytów i rencistów oraz poprawę ich sytuacji dochodowej w proporcji do wzrostu gospodarczego. W chwili obecnej emeryturę minimalną pobiera około 150 tys. emerytów. Liczba tych osób (podobnie jak i emerytów bez prawa do emerytury minimalnej) w najbliższym okresie dynamicznie wzrośnie. Tak więc wypracowanie prawidłowego mechanizmu waloryzacji emerytury minimalnej staje się kwestią priorytetową;

- Pomimo przywrócenia wieku emerytalnego dla kobiet 60 lat i mężczyzn 65 lat wiele osób, rozpoczynając w młodym wieku wyczerpując fizycznie pracę, którą wykonywali przez długie okresy, nie ma uprawnień do zasłużonego odpoczynku. Związek będzie dążył do stworzenia rozwiązań umożliwiających pracownikom z długoletnimi (trzydziesto-, czterdziestoletnimi) okresami zatrudnienia, które utraciły zdolność do kontynuowania pracy, a nie osiągnęły powszechnego wieku emerytalnego, do przejścia na emeryturę. Rozwiązania dla takich osób powinny obejmować dodatkową możliwość skorzystania z prawa do emerytury uzależnionej od stażu pracy, liczonego według okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, bez konieczności spełniania innych warunków.

Młodzi – przyszłość Związku

- Ważkim elementem działania Związku jest realizacja Pakietu na rzecz młodych. Związek przygotowuje zalecenia w formule trójstronnej na temat organizacji mentoringu oraz będzie monitorował dobre praktyki w tym zakresie, a także podejmie działania promujące mentoring w przedsiębiorstwach. Zasadne jest także, by organizowane były szkolenia dla mentorów, które byłyby finansowane z Funduszu Pracy. W ocenie NSZZ „Solidarność” powinna istnieć możliwość dofinansowania wynagrodzeń lub składek na ubezpieczenie społeczne mentorów;
- Należy wzmacniać system „Gwarancji dla młodzieży”, który za sprawą zaleceń europejskich znalazł się w polskim porządku prawnym. Konieczne jest zapewnienie, by każda osoba, która kwalifikuje się do objęcia „gwarancjami”, otrzymała ofertę pracy lub innej formy pomocy w wejściu na rynek pracy oraz by była to oferta wysokiej jakości;
- Związek postuluje szersze wprowadzenie do podstaw programowych nauczania w szkołach ponadpodstawowych elementów wiedzy o prawie pracy, ochronie praw pracowniczych, dialogu społecznym oraz związkach zawodowych.

Uważamy za konieczne promowanie aktywności społecznej młodych ludzi;

- Młode osoby nie powinny już na starcie swojej kariery zawodowej doświadczać sytuacji, w której są biednymi pracującymi. W związku z tym Związek będzie zabiegał o podniesienie wynagrodzenia stażystów podczas odbywania przez nich staży, w ramach programów aktywizacji zawodowej, prowadzonych przez urzędy pracy. Ponadto Związek uważa za konieczne podniesienie wartości wynagrodzeń pracowników młodocianych. Niezbędne jest także wprowadzenie obowiązku odpłatności za staże i praktyki oferowane na otwartym rynku pracy.

Związek dla Rodziny

- Spójna polityka rodzinna pozwoli na stabilny rozwój rodzin, który jest niezbędny dla zachowania zastępowalności pokoleń, a co za tym idzie, równowagi na rynku pracy.
- Wsparcie instytucjonalne rodziny – opieka nad małym dzieckiem, opieka nad osobami zależnymi. Monitoring potrzeb rodzin z dziećmi, ale także osób samotnych, które coraz częściej stają się beneficjentami pomocy społecznej. Reforma służb wspierających rodziny, zwłaszcza te najuboższe czy niewydolne. Należy wreszcie docenić pracowników realizujących ważną politykę socjalną państwa. Wsparcie ubogich pracujących – w dobie dodatkowego wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego i spadku bezrobocia, wiele osób cierpi niedostatek. Nie wszystkie rodziny odczuwają wzrost gospodarczy oraz rządową pomoc, są to przede wszystkim rodziny samotnych rodziców, którzy zwykle nie kwalifikują się ze względu na swoje dochody. O te rodziny należy zadbać szczególnie: wspierać ich potrzeby oraz rozwój poprzez zapewnienie dodatkowych środków oraz prorodzinny system podatkowy – odliczenia od podatku oraz ich waloryzację oraz ulgi i zwolnienia;
- Konieczne jest wprowadzenie rozwiązań prawnych ułatwiających opiekę nad starszymi członkami rodzin pracowników (Propozycja z Pakietu na rzecz młodych).
- Związek będzie zabiegał o zmiany w systemie podatkowym, mające na celu wspieranie pracowników oraz rodzin o niskich dochodach, poprzez między innymi zmniejszenie obciążeń podatkowych (zmniejszenie efektywnej stawki podatku dochodowego – podnoszenie kwoty wolnej oraz jej uzależnienie od dochodów, podnoszenie ryczałtowych kosztów uzyskania przychodu, urealnienie diet związanym z podrózami służbowymi, kwot ryczałtu za używanie

prywatnego auta w celach służbowych, przegląd progów podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych w celu zwiększenia jego progresywności oraz urealnienie zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów; przegląd transferów socjalnych i obciążeń podatkowych oraz stosowanych ulg);

- Konieczne jest monitorowanie sytuacji na rynku pracy pod kątem przeciwdziałania dyskryminacji kobiet i egzekwowanie odpowiednich zapisów Kodeksu pracy, w szczególności praw kobiet dotyczących równego traktowania w prawie do wynagrodzenia za jednakową pracę lub pracę jednakowej wartości, oraz wystąpienie do rządu RP i organizacji pracodawców z apelem „zero tolerancji dla przemocy w miejscu pracy” oraz za przyjęciem Konwencji wraz z zaleceniami MOP dot. zwalczania przemocy i molestowania w miejscu pracy.

Związek to dialog

- Związek podkreśla znaczenie dialogu społecznego w kształtowaniu polityk gospodarczych w Polsce i wyraża gotowość do aktywnego w nim uczestnictwa na wszystkich poziomach.
- Związek konsekwentnie będzie dążył do powołania instytucji Rzecznika Dialogu Społecznego. Rzecznik Dialogu Społecznego, jako odrębna jednostka budżetowa, który byłby organem wspierającym partnerów w prowadzeniu dialogu społecznego, koordynującym prace i jednocześnie zapewniał platformę do wspólnej pracy partnerów społecznych. Powołanie Rzecznika będzie odpowiedzią na potrzebę zwiększania samodzielności organizacyjnej i kompetencyjnej trójstronnych ciał dialogu społecznego (obecnie Rady Dialogu Społecznego);
- Związek uważa za konieczne wprowadzenie wymogów prowadzenia właściwych konsultacji społecznych przez stronę rządową. Proponujemy umożliwienie partnerom społecznym konsultowanie i wyrażanie opinii do stanowisk strony rządowej, do projektów poselskich, co częściowo niwelowałoby skutki nieprzestrzegania przepisów o prowadzeniu konsultacji społecznych w Polsce;
- Wzmocnienia wymagają wojewódzkie rady dialogu społecznego, w szczególności konieczne jest wyposażenie WRDS w kompetencje decyzyjne, tak by miały one realny udział w tworzeniu polityk regionalnych w obszarze społecznym i gospodarczym.

Związek dla najsłabszych

- Związek domaga się podjęcia działań zmierzających do zatrzymania procesu degradacji Zakładów Pracy Chronionej, Spółdzielni Inwalidów i Niewidomych, których pracownicy, ze względu na charakter schorzenia, często nie mają szans na zatrudnienie na otwartym rynku pracy;
- Związek będzie domagał się także:
  - podjęcia działań, które pozwolą w sposób pełny zrealizować zapisy uchwały Sejmu z 1 sierpnia 1997 r. „Karta Praw Osób Niepełnosprawnych”,
  - podjęcia działań, które umożliwią samodzielne i niezależne życie osobom z niepełnosprawnościami,
  - umożliwienia pracy opiekunom osób niepełnosprawnych, bez konieczności całkowitej rezygnacji z ich pracy zawodowej. Nie powinno się myśleć o poprawie sytuacji materialnej osób z niepełnosprawnością i opiekunów tylko przez pryzmat świadczeń. Ważne są też zachęty umożliwiające poprawę kondycji finansowej za sprawą pracy. System wspierania opiekunów osób niepełnosprawnych powinien pozwalać im pracować choćby w ograniczonym zakresie, gdy nie spowoduje to szkody dla osoby, nad którą opieka jest sprawowana.

Polityka przemysłowa

- Związek podkreśla znaczenie kształtowania odpowiednich postaw społecznych wobec rynku. Należy promować patriotyzm konsumencki i działania podnoszące świadomość konsumentów;
- Konieczne jest zwiększanie środków przeznaczanych na badania i rozwój w Polsce. Powinny temu towarzyszyć działania na rzecz zwiększania umiejętności pracowników. W ocenie związku to umiejętności i wiedza pracowników są głównym czynnikiem konkurencyjnym w globalnej gospodarce. Polska musi zerwać z konkurowaniem niskimi kosztami pracy. Będzie to możliwe poprzez sukcesywną poprawę jakości kapitału ludzkiego w gospodarce;
- W ocenie NSZZ „Solidarność” ważne jest, by państwo stymulowało wzrost określonych sektorów, w których Polska może uzyskać przewagę konkurencyjną. Jednocześnie Związek podkreśla konieczność zapewnienia, że zmiany strukturalne w polskim przemyśle będą uwzględniały sytuację pracowników. Konieczne jest zapewnienie, że pracownicy zagrożeni utratą zatrudnienia w związku z wdrażaniem nowych technologii zostaną przeszkoleni lub otrzymają odpowiednie wsparcie publicznych służb

zatrudnienia. Ponadto konieczne jest, by pracownicy byli godnie wynagradzani. Wraz ze wzrostem produktywności muszą rosnąć płace, tak by polscy pracownicy stopniowo zbliżali się w poziomie płac do pracowników Europy Zachodniej. Sposób, w jaki będzie się to odbywało, powinien być przedmiotem negocjacji pracowników i pracodawców i być przedmiotem układów zbiorowych pracy, w szczególności na poziomie sektorowym;

- Biorąc pod uwagę wyzwania demograficzne, przed którymi stoi Polska, konieczne jest wprowadzenie odpowiedzialnej polityki migracyjnej. Nie może ona jednak prowadzić do dumpingu socjalnego. Budowanie nowoczesnej gospodarki wymaga, by wszyscy pracownicy byli równo traktowani;
- Związek będzie prowadził działania na rzecz tworzenia jasnych i przejrzystych ram regulacyjnych gospodarki. Jedną z największych barier dla przedsiębiorczości w Polsce jest nadmiar regulacji i ich wysoki poziom skomplikowania;
- W tym kontekście niezwykle ważną rolę odgrywa system zamówień publicznych. Związek będzie prowadził działania zapewniające, że system ten będzie przejrzysty i będzie tworzył równe i uczciwe warunki konkurencji przy jednoczesnym szanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i praw pracowniczych;
- Związek będzie zabiegał o to, by polityki publiczne miały charakter długofalowy. Nie można godzić się, by ramy strategiczne dotyczące polityk społecznych i gospodarczych były nieustannie zmieniane. Powoduje to niepewność i brak stabilizacji;
- Związek będzie zabiegał także o to, by polityki dotyczące przemysłu obejmowały różne regiony kraju. Jednym z celów Związku jest sprzyjanie zrównoważonemu rozwojowi kraju. Uważamy, że obecna sytuacja, w której niektóre regiony rozwijają się dynamicznie, a inne nadal borykają się z poważnymi trudnościami rozwojowymi, jest nie do zaakceptowania.

Związek bez granic

- Polska charakteryzuje się dużą obecnością i rolą korporacji ponadnarodowych. Związek postrzega TCA (transnational company agreement, układy zawierane z zarządami korporacji ponadnarodowych) o zasięgu unijnym jako dobre narzędzie do próby ujednolicenia standardów zatrudnienia w korporacjach. Stąd też należy kontynuować działania mające na celu lobbowanie w ramach EKZZ rozwiązań mających na celu wprowadzenie opcjonalnych ram prawnych dla TCA. NSZZ „Solidarność” oczekuje od Rządu działań na

forum unijnym, mających gwarantować docelowe ujednolicenie warunków pracy i płacy w oddziałach korporacji ponadnarodowych, działających w poszczególnych państwach. W ramach działań wewnętrznych należy monitorować wdrażanie TCA w polskich oddziałach korporacji;

- Związek inicjował i popiera koncepcję europejskiej płacy minimalnej, jako odniesienia do przeciętnej płacy w danym państwie członkowskim. W tym obszarze należy kontynuować lobbowanie w ramach EKZZ mający na celu promowanie koncepcji europejskiej płacy minimalnej. Działania te powinny być łączone z działaniami mającymi na celu implementację Europejskiego Filaru Praw Socjalnych;
- Należy zainicjować powrót do dyskusji w ramach EKZZ nad wzajemnym uznawaniem członkostwa przez organizacje zrzeszone w EKZZ. Umożliwi to budowanie transgranicznej solidarności związkowej i pomoże zwiększyć poziom bezpieczeństwa polskich pracowników migrujących, także członków Związku;
- Wzmocnienia wymaga zaangażowanie Związku w europejskich radach zakładowych (ERZ). Krajowe sekretariaty branżowe, działające w sferze kapitału zagranicznego, powinny przy wsparciu Komisji Krajowej wypracować strategię monitorowania i wpływania na procesy wylaniania polskich członków ERZ. Organizacje związkowe w polskich koncernach ponadnarodowych powinny działać aktywnie na rzecz utworzenia ERZ opartych na polskim prawie;
- Związek będzie aktywnie monitorował sytuację pracowniczą i prawa związkowe w państwach, z których wywodzą się podwykonawcy i poddostawcy polskich przedsiębiorstw. Należy nawiązywać współpracę ze związkami zawodowymi w tych krajach w celu przeciwdziałania naruszaniu praw pracowniczych.

Kwestie międzynarodowe

- NSZZ „Solidarność” deklaruje aktywność w obszarze monitorowania wdrożenia w Polsce Europejskiego Filaru Praw Socjalnych poprzez organizowanie seminariów związanych z tym procesem. Konieczne jest wprowadzenie w ramach RDS wymogu przeprowadzenia raz do roku debaty plenarnej nad postępiami we wdrażaniu Filaru;
- Przyjęcie w uzgodnieniu ze stroną rządową strategii dojścia do ratyfikacji przez Polskę Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej;
- NSZZ „Solidarność” domaga się pilnego wzmocnienia systemu skarg zbiorowych w Polsce. Winno to być osiągnięte przez ratyfikację;

- a) protokołu do Europejskiej Karty Społecznej wprowadzającego system skarg zbiorowych,
  - b) protokołu skargowego do Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych,
  - c) protokołu skargowego do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- Związek postuluje opracowanie strategii ratyfikowania konwencji MOP oraz przystąpienie do działań ratyfikacyjnych. Ostatnia ratyfikacja konwencji przez Polskę miała miejsce 3 maja 2012 r. (Konwencja nr 186 dotycząca pracy na morzu); poprzednia ratyfikacja 15 sierpnia 2008 r. (Konwencja nr 181 dotycząca prywatnych agencji zatrudnienia). W 2017 r. Polska ratyfikowała Protokół do Konwencji nr 29 dotyczący pracy przymusowej. Z tych krótkich informacji wynika, że w ostatnim dziesięcioleciu dynamika ratyfikacji była bardzo niewielka. Powoduje to pogłębiające się zaniedbania w obszarze ratyfikacji konwencji MOP. Sytuacja ta jest bardzo niepokojąca.

Rozwój Związku

- Rozpoczynająca się kadencja będzie dla NSZZ „Solidarność” czasem odchodzenia z aktywności zawodowej wielu działaczy, którzy tworzyli Związek. Dlatego konieczne jest opracowanie strategii pozyskiwania nowych członków dla utrzymania liczebności na obecnym poziomie. Szczególny nacisk należy położyć na tworzenie zespołów ds. rozwoju Związku w regionach;
- Opracowania wymagają zasady przyjmowania do Związku osób samozatrudnionych oraz pracujących na umowach cywilnoprawnych;
- Idea, jaka leży u podstawy działania związków zawodowych, jest reprezentowanie i ochrona praw, interesów zawodowych i socjalnych jego członków. Realizacja misji Związku nie będzie jednak możliwa, gdy w sposób szczególny nie będą chronieni funkcyjni członkowie Związku, czyli ci, którzy ze względu na swoje działania na rzecz innych narażeni są na retorsje ze strony pracodawcy. Mając bolesną świadomość, iż przepisy prawa, jak również praktyka ich stosowania, nie stanowią skutecznej ochrony przed zwalnianiem działaczy związkowych, NSZZ „Solidarność” podejmie szczególne działania, aby korzystając ze swoich atutów wynikających z wielkości Związku, miejsca w systemie prawa oraz z zaplecza eksperckiego swoich struktur, wzmocnić ochronę działaczy związkowych;
- Należy dążyć do modelu wsparcia działalności związkowej poprzez umożliwienie zaliczenia dokonanych wpłat na składki członkowskich w formie np. ulg lub zwolnień podatkowych;
- Związek musi postawić na zwiększenie udziału w mediach społecznościowych, dzięki czemu stanie się słyszalny i atrakcyjny także dla młodych pracowników;
- Marka „Solidarność” jest znana na całym świecie, ale wymaga rewitalizacji. Potrzebny jest program odbudowy jej siły oddziaływania na opinię publiczną. Jest to konieczne w celu pozyskiwania możliwości uzwiązkowienia nowych grup społecznych, takich jak tzw. prekariat. NSZZ „Solidarność” potrzebuje nie tylko członków, ale też zwolenników, którzy są potencjalnie otwarci na jego idee i działania. W tym kontekście zadaniem Związku jest pokazanie „Solidarności” jako nie tylko depozytariusza historii.

Etos Solidarności – pamięć dla przyszłości

- „Solidarność” jest wielkim dziedzictwem Polski, Europy i świata. Kulturowanie pamięci o tym dziedzictwie, jego historii, wartościach, w oparciu, o które powstawał nasz Związek – jest naszym niezmiennym obowiązkiem;
- W imię pamięci o ofiarach komunizmu, o tych, którzy zbudowali fundament wolności i niepodległości Polski, Związek będzie konsekwentnie dążył do przekazywania historycznej prawdy o przeszłości i wspierał wszelkie działania legislacyjne zmierzające do zadośćuczynienia ofiarom i sprawiedliwego osądzenia winnych zbrodni;
- Niezbywalnym dobrem naszego Związku jest jego nazwa i logo. Związek będzie zapobiegał nieuprawnionemu wykorzystywaniu nazwy i znaku NSZZ „Solidarność”;
- Pamięć o rocznicach – Związek będzie organizował obchody i uroczystości rocznicowe, upamiętniające ważne wydarzenia i postaci związane z walką „Solidarności” o wolność i godność pracownika, ze szczególnym uwzględnieniem działań edukacyjnych skierowanych do młodych;
- Wsparcie dla ofiar i ich rodzin – Związek będzie m.in. poprzez Fundację Promocji Solidarności wspierał ofiary represji komunistycznych i ich rodziny, szczególnie z okresu stanu wojennego;
- Historia – Związek, we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej, będzie kontynuował badania nad historią „Solidarności”;
- Przy Sanktuarium Błogosławionego Księdza Jerzego Popiełuszki na warszawskim Żoliborzu powstaje Muzeum bł. ks. Jerzego Popiełuszki. Związek będzie starał się współpracować przy realizacji tego przedsięwzięcia. Jednocześnie kontynuowane będzie zobowiązanie do pełnienia służby

- przy grobie patrona NSZZ „Solidarność”;
- Budowanie Archiwum – NSZZ „Solidarność” będzie gromadził dokumenty, materiały, nagrania, zdjęcia i publikacje dotyczące historii Związku i antykomunistycznej wolnościowej opozycji, a także działań po roku 1989, porządkując je w Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Aby scalać rozproszony zasób Archiwum, szczególnie nacisk

położony zostanie na gromadzenie archiwaliów i informacji o nich, znajdujących się w strukturach Związku – zarządach regionów, oddziałach, organizacjach zakładowych i międzyzakładowych. W celu lepszego zabezpieczenia archiwaliów Związek będzie starał się o pozyskanie środków finansowych na digitalizację zasobu.

Uchwały, stanowiska, apele XXIX KZD, Częstochowa, 25-26 października 2018 r.

Uchwała Nr 1

ws. nadania tytułu Zasłużony dla NSZZ „Solidarność”

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” działając na podstawie regulaminu przyjętego uchwałą nr 18 XXVI KZD, postanawia nadać tytuł Zasłużony dla NSZZ „Solidarność” niżej wymienionym:

1. Andrzej Ciok
2. Zbigniew Bonarski
3. Jan Fiodorowicz
4. Kazimierz Grajcarek
5. Maciej Jankowski
6. Zbigniew Kruszyński
7. Marian Krzaklewski
8. Jerzy Borowiec
9. ks. prałat Zbigniew Szygenda
10. Aleksander Piwoński

Uchwała Nr 2

ws. przekazywania składki członkowskiej

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” działając na podstawie § 18 ust.1 Statutu NSZZ „Solidarność” i ustawy o związkach zawodowych (art. 331, ust. 2) zobowiązuje wszystkie organizacje zakładowe i międzyzakładowe NSZZ „Solidarność” do złożenia u swoich pracodawców pisemnych wniosków o przekazywanie składki członkowskiej należnej zarządowi regionu i Komisji Krajowej bezpośrednio na konto zarządu regionu. Kopia wniosku z potwierdzeniem przyjęcia przez pracodawcę, winna być przekazana do zarządu regionu w nieprzekraczalnym terminie 6 miesięcy od dnia rejestracji organizacji. Odstępstwo od tej zasady jest możliwe wyłącznie w drodze porozumienia pomiędzy właściwym zarządem regionu a zainteresowaną organizacją.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Tracą moc Uchwały nr 11 XVI KZD oraz 8 XVII KZD.

Uchwała Nr 3

ws. zmian w Uchwale nr 1 XIX KZD

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wprowadza

dla następujące zmiany w Uchwale Nr 1 XIX KZD:

§ 1 punkt 1) podpunkt a) otrzymuje brzmienie:

1) kandydatem może być członek Związku spełniający jeden z następujących warunków:

a) będący członkiem władzy stanowiącej, która dokonuje wyboru, spełniający wszystkie wymogi określone w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów, legitymujący się co najmniej sześciomiesięcznym, nieprzerwanym okresem przynależności do Związku, bezpośrednio poprzedzającym wybór; powyższy okres przynależności nie dotyczy organizacji nowotworzonych z wyjątkiem powstałych w wyniku połączenia lub podziału organizacji już istniejących. Zarząd regionu może wyrazić zgodę na kandydowanie do władz podstawowej jednostki organizacyjnej Związku oraz jej wewnętrznych jednostek organizacyjnych osób niespełniających warunku sześciomiesięcznego, nieprzerwanego okresu przynależności do Związku bezpośrednio poprzedzającego wybór. Decyzja zarządu regionu jest ostateczna.

W punkcie 2) dodaje się podpunkt d) w brzmieniu:

d) przewodniczącego podstawowej jednostki organizacyjnej Związku.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwał Nr 4

ws. zmian w Uchwale nr 3 XIX zmienionej Uchwałą nr 7 XXII KZD

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wprowadza następującą zmianę w Uchwale nr 3 XIX zmienionej Uchwałą nr 7 XXII KZD:

Zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie par. 77 Statutu NSZZ „Solidarność” określa ogólne zasady afiliacji jednostek organizacyjnych Związku w organizacjach międzynarodowych”.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr 5

ws. zmian w Uchwale nr 4 XIX KZD

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wprowadza

dza następujące zmiany w Uchwale Nr 4 XIX KZD:

§ 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. W przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna Związku zrzesza pracowników różnych branż, a jej niższe jednostki organizacyjne, o których mowa w §§ 19 ust. 7 i 8 oraz 27 ust. 1 Statutu NSZZ „Solidarność”, zrzeszają pracowników zatrudnionych u pracodawców tej samej branży, mogą one należeć do różnych, odpowiednich dla tej branży regionalnych, międzyregionalnych lub krajowych sekcji branżowych.

§ 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Krajowy sekretariat branżowy jest zrzeszeniem krajowych sekcji branżowych oraz innych jednostek organizacyjnych Związku wymienionych w § 29 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność” i jest rejestrowany przez Komisję Krajową, która określa zakres jego działania.

§ 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Nadzór nad realizacją postanowień § 6 Krajowy Zjazd Delegatów powierza Krajowej Komisji Rewizyjnej.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr 6

ws. zmian w Uchwale nr 14 XXVI KZD

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wprowadza następujące zmiany w Uchwale Nr 14 XXVI KZD:

§ 4 otrzymuje brzmienie:

Krajowemu Zjazdowi Delegatów przedkładane są pod głosowanie tylko projekty uchwał zmieniających Statut, opracowane przez Komisję Statutową Zjazdu.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr 7

ws. zmian w Uchwale nr 1 XIX KZD

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wprowadza następujące zmiany w Uchwale Nr 1 XIX KZD:

§ 2 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„W szczególnych przypadkach — za zgodą zarządu regionu lub uprawnionej przez niego regionalnej komisji wyborczej — wybory władz w podstawowych jednostkach organizacyjnych Związku mogą być przeprowadzone przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Zasady oraz sposób przeprowadzania wyborów w tym trybie określa uchwała Komisji Krajowej.”

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr 8

ws. zmian w §§ 35; 39 Statutu NSZZ „Solidarność”

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”.

1. W § 35 ustęp 2 dodaje się punkt 6) o następującej treści:

6) członkowie Prezydium KK, także w przypadku rezygnacji z funkcji wymienionych w § 35 ust. 2 p 2 — 4.

2. § 39 ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

3. W skład Krajowego Zjazdu Delegatów wchodzi delegaci wybierani przez walne zebrania delegatów regionów oraz osoby pełniące funkcje wymienione w § 35 ust. 2 p. 2 — 4 oraz 6.

Uchwała Nr 9

ws. zmian w § 36 Statutu NSZZ „Solidarność”

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”.

§ 36 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„Kadencja każdej władzy trwa pięć lat z tym, że terminy wyborów na daną kadencję dla władz poszczególnych szczebli określa uchwała Komisji Krajowej.

dodaje się ustęp 1 a. w brzmieniu:

„W wyjątkowych przypadkach Komisja Krajowa lub odpowiednio zarząd regionu może zdecydować o wydłużeniu lub skróceniu kadencji jednostkom przez siebie rejestrowanym, nie więcej jednak niż o 4 miesiące. Wyboru na nową kadencję dokonuje się w terminach wyznaczonych przez Komisję Krajową, niezależnie od momentu pierwszego posiedzenia danej władzy w poprzedniej kadencji.”

Uchwała Nr 10

ws. zmian § 88 Statutu NSZZ „Solidarność”

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”.

§ 88 otrzymuje brzmienie:

„Zmiany do Statutu, uchwalone podczas sesji Krajowego Zjazdu Delegatów w Częstochowie, w październiku 2018 roku, wchodzi w życie z dniem rejestracji.”

Uchwała Nr 11

ws. zmian w § 37 Statutu NSZZ „Solidarność”

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”.

W § 37 wprowadza się ustęp 4. o treści:

„Posiedzenia władzy stanowiącej zwoływane są co najmniej 2 razy w kadencji.”

Uchwała Nr 12**ws. zmian w § 47 Statutu NSZZ „Solidarność”**

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”:

§ 47 ustęp 8 otrzymuje brzmienie:

„Funkcją związkową, o której mowa w niniejszym paragrafie, jest członkostwo we wszystkich władzach Związku oprócz członkostwa we władzy stanowiącej jednostki organizacyjnej Związku, którą tworzą wszyscy członkowie danej jednostki. Nie istnieje ograniczenie w pełnieniu funkcji delegata wchodzącego w skład władzy stanowiącej regionalnych i krajowych jednostek organizacyjnych Związku, wynikające z ograniczeń związanych z zajmowanym stanowiskiem w zakładzie pracy.”

Uchwała Nr 13**ws. zmian w § 48 Statutu NSZZ „Solidarność”**

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”:

§ 48 otrzymuje brzmienie:

„Członek władzy wykonawczej lub kontrolnej, który utracił mandat delegata – członka władzy stanowiącej, która dokonała jego wyboru na daną funkcję, może pełnić tę funkcję do czasu podjęcia decyzji przez daną władzę stanowiącą o jego dalszym pełnieniu funkcji lub odwołaniu z pełnionej funkcji. Władza stanowiąca jest zobowiązana podjąć tę decyzję na najbliższym swoim posiedzeniu.”

Uchwała Nr 14**ws. zmian w § 50 Statutu NSZZ „Solidarność”**

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”:

W § 50 ustęp 2 pkt. 1 ppkt. a) dotychczasową treść zastępuje się następującą:

„1) kandydatem może być członek Związku spełniający jeden z następujących warunków:

a) będący członkiem władzy stanowiącej, która dokonuje wyboru, spełniający wszystkie wymogi określone w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów, legitymujący się co najmniej sześciomiesięcznym, nieprzerwanym okresem przynależności do Związku bezpośrednio poprzedzającym wybór powyższy okres przynależności nie dotyczy kandydatów do władz organizacji nowotworzonych z wyjątkiem

powstałych w wyniku połączenia lub podziału organizacji już istniejących.

Zarząd regionu może wyrazić zgodę na kandydowanie do władz podstawowej jednostki organizacyjnej Związku oraz jej wewnętrznych jednostek organizacyjnych osób niepełniających warunku sześciomiesięcznego, nieprzerwanego okresu przynależności do Związku bezpośrednio poprzedzającego wybór. Decyzja zarządu regionu jest ostateczna.

Uchwała Nr 15**ws. zmian w § 60 Statutu NSZZ „Solidarność”**

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 60 ust. 3 Statutu NSZZ „Solidarność”, wprowadza następujące zmiany w Statucie NSZZ „Solidarność”:

1. W § 60 ustęp 2 dotychczasową treść zastępuje się następującą:

„Akty, o których mowa w ust. 1, przyjmowane są przy udziale co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym, chyba że Statut stanowi inaczej. Na żądanie co najmniej 1/10 uprawnionych do głosowania i obecnych na posiedzeniu, głosowanie jest tajne”.

2. W § 60 dodaje się ustęp 2a w brzmieniu:

„Dla władz wykonawczych i kontrolnych dopuszcza się możliwość głosowania przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Zasady oraz sposób głosowań dla władz wykonawczych określa uchwała Komisji Krajowej, dla władz kontrolnych uchwała Krajowej Komisji Rewizyjnej.

W przypadku głosowań przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość głosowanie tajne zarządza się na wniosek 1/10 uprawnionych do głosowania.”

Uchwała Nr 16**ws. zmian w Uchwale nr 16 XXVI KZD**

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wprowadza następujące zmiany w Uchwale Nr 16 XXVI KZD:

1. § 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Zadaniem KFS i RFS jest niesienie pomocy osobom uczestniczącym w akcji strajkowej oraz innych akcjach, o których mowa w ust. 1”.

2. dopisuje się nowy § 6 w brzmieniu:

1. Rada KFS samodzielnie podejmuje decyzje o zgodzie na pokrycie kosztów akcji protestacyjnych do kwot jej przypisanych, w pozostałych przypadkach wnioski wraz z opinią przesyła do organu, którego zgoda jest wymagana.

2. Zgody na sfinansowanie akcji protestacyjnej, wymagające akceptacji Prezydium KK lub Komisji Krajowej, Rada KFS wydaje po uzyskaniu pozytywnej decyzji Prezydium KK lub uchwały KK.

3. Wszystkie wnioski i dokumenty rozliczeniowe muszą być kierowane do Rady KF.

4. Rada KFS i Prezydium KK przekazują okresowo informacje o wpływach i wydatkach Krajowego Funduszu Strajkowego Komisji Krajowej, zwłaszcza po przekroczeniu wysokości wydatków nad wpływami w danym okresie (roku).

W konsekwencji zmianie ulega numeracja kolejnych paragrafów.

3. w nowym § 10 ust. 4 dopisuje się podpunkt d) w brzmieniu:

„inne formy akcji podejmowanych w imię obrony podstawowych celów statutowych Związku oraz realizacji Uchwały Programowej Związku.”

4. Zmianie ulega numeracja paragrafów przywołanych w treści:

§ 9 ust. 13 – przywołuje § 10 ust. 4

§ 11 pkt d) – przywołuje § 12

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr 17

ws. wolnych od pracy niedziel i świąt

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” stoi na stanowisku, że w niedziele powinna być prawnie ograniczona praca niekonieczna. W roku 1980 „Solidarność” walczyła o wolne od pracy soboty, a obecnie musi upominać się o wolne niedziele.

Dla przykładu, w branży spożywczej pracownicy zmuszani są do pracy we wszystkie dni w roku, w niedziele i nawet największe święta. Ma to niezwykle negatywny wpływ na regenerację sił, na życie rodzinne jak i na zaspokajanie innych podstawowych ludzkich potrzeb.

Krajowy Zjazd Delegatów zobowiązuje Komisję Krajową do podjęcia działań w celu prawnych regulacji eliminujących pracę niekonieczną w niedziele.

Stanowisko Nr 1

ws. wieku emerytalnego

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” pozytywnie ocenia przywrócenie progów wiekowych uprawniających pracowników do przejścia na emeryturę w wieku 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Jednak dla pełnej realizacji postulatów NSZZ „Solidarność” brakuje w obowiązującej ustawie zapisu o możliwości skorzystania przez pracownika z prawa do emerytury bez względu na osiągnięty wiek życia, uzależnionego od stażu pracy liczonego według okresów

składkowych na ubezpieczenie społeczne niezależnie od formy zatrudnienia.

Krajowy Zjazd Delegatów Regionu Ziemia Łódzka NSZZ „Solidarność” domaga się od Rządu RP wprowadzenia zapisu w ustawie umożliwiającego przejście na emeryturę po osiągnięciu 35 lat pracy kobietom i 40 lat pracy mężczyznom.

Stanowisko Nr 2

ws. zatrudniania cudzoziemców w Polsce

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” dostrzega polepszenie się sytuacji na rynku pracy w Polsce, jednak widzi występujące na nim niekorzystne dla polskiego pracownika zjawiska. Szczególnie dużo emocji budzi szerokie otwarcie polskiego rynku pracy na cudzoziemców. Obecne procedury związane z legalizacją pobytu i pracy cudzoziemców prowadzić mogą do nieprawidłowości w ich zatrudnianiu. Częste przypadki zatrudniania cudzoziemców przez agencje pracy tymczasowej stwarzają możliwości pracodawcom do nadużyć, których skutkiem może być dumping socjalny, a także obniżenie wynagrodzeń pracowniczych.

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” domaga się, aby zatrudnianie cudzoziemców odbywało się na takich samych zasadach, jak pozostałych pracowników.

Stanowisko Nr 3

ws. utrudniania działalności związkowej

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” sprzeciwia się nagminnemu łamaniu praw związkowych poprzez nadużywanie przepisów Kodeksu pracy dotyczących rozwiązywania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art. 52 Kodeksu pracy), w przypadku działaczy związków zawodowych objętych szczególną ochroną przed wypowiedzeniem.

Niepokój budzi również wykorzystywanie przez wielu pracodawców słabości polskich organów wymiaru sprawiedliwości, które wykazują się brakiem skuteczności w przypadku prowadzenia postępowań związanych z łamaniem praw związkowych.

Obecne regulacje nie chronią, zagwarantowanych prawem międzynarodowym i polskim, wolności związkowych. Prowadzone, przez prokuraturę i policję, sprawy są zbyt często umarzane, a w przypadku spraw sądowych wszystkie koszty tych procedur ponosi polski podatnik.

Krajowy Zjazd Delegatów wnosi do Komisji Krajowej o podjęcie działań, które doprowadzą do zmian legislacyjnych i organizacyjnych, zapewniających lepszą ochronę działaczy związkowych. Jednocześnie, w ocenie KZD konieczne jest wprowadzenie osobistej odpowiedzialności osoby działającej w imieniu pracodawcy, w związku

bezpodstawnym zwolnieniem, potwierdzonym wyrokiem sądownym, zwolnieniem działacza związkowego z pracy.

Stanowisko Nr 4 ws. zmian legislacyjnych dotyczących zajmowania komorniczego świadczeń z ZFŚS

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę na krzywdzące pracowników przepisy pozwalające na zajęcia komornicze świadczeń przyznawanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Krajowy Zjazd Delegatów uważa, iż konieczne są stosowne zmiany w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, które uniemożliwiałyby komornikom zajęcie ww. świadczeń uzyskanych przez osoby do tego uprawnione

Środki pieniężne uzyskane przez pracowników z ZFŚS, nie są wynagrodzeniem, a jedynie formą pomocy finansowej dla najslabiej sytuowanych pracowników, uzależnioną od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej. Świadczenie to jest słuszne społecznie i jako takie powinno być wolne od zajęć komorniczych.

Oczekujemy od strony rządowej stosownych zmian legislacyjnych uniemożliwiających zajęcia komornicze świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Stanowisko Nr 5 ws. ustawy o Świącie Narodowym z okazji 100 rocznicy – dzień wolny od handlu

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” apeluje do Senatu RP o wprowadzenie zmian do ustawy o Świącie Narodowym z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości, polegających na przyznaniu dnia wolnego od pracy 12 listopada 2018 roku również pracownikom handlu.

Przyjęta przez Sejm ustawa ustanawiająca dzień wolny od pracy 12 listopada 2018 roku umożliwi Polkom i Polakom pełne świętowanie 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Z niezrozumiałych dla nas względów tej możliwości ma być pozbawiona, licząca ponad milion osób, grupa pracowników handlu.

Stanowisko Nr 6 ws. sytuacji w polskiej służbie zdrowia

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” doceniając pozytywne zmiany dokonujące się w sektorze zdrowia takie jak powstrzymanie procesu komercjalizacji i prywatyzacji szpitali oraz upaństwowienie ratownictwa medycznego, oczekuje realnej poprawy dostępności świadczeń medycznych dla pacjentów.

Z nadzieją przyjmujemy zapowiedzi premiera Mora-

wieckiego, iż służba zdrowia znalazła się wśród priorytetów obecnego rządu i wymaga konsekwentnego działania zarówno w zakresie zwiększenia nakładów finansowych, jak i efektywnego wykorzystania obecnych możliwości.

NSZZ „Solidarność” od wielu lat wskazuje szereg nieprawidłowości w organizacji systemu i marnotrawienia środków publicznych. Rażąca dysproporcja w wynagrodzeniach pomiędzy grupami zawodowymi budzą uzasadnione protesty. Działania Ministra Zdrowia i Prezesa NFZ, które doprowadziły do zawarcia porozumień z przedstawicielami środowisk lekarskich i pielęgniarzów naruszyły Konstytucję oraz Ustawę o związkach zawodowych gwarantującą równość związków zawodowych. Kolejny raz rządzący zastąpili niezbędne rozwiązanie systemowe doraźnymi, politycznie uwarunkowanymi umowami.

NSZZ „Solidarność” wyrażając stanowczy protest wobec takich działań złożył skargę do Międzynarodowej Organizacji Pracy.

KZD wzywa zarządzających polską służbą zdrowia do równego traktowania wszystkich pracowników zatrudnionych w podmiotach działalności leczniczej i szanowania zasad rzetelnego dialogu.

Uchwalona przez Parlament i podpisana w ostatnim czasie przez Prezydenta Andrzeja Dudę Ustawa o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz ustawy o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw to zaledwie początek drogi porządkowania praw pracowników, w tym prawa do godnego wynagrodzenia dla wszystkich zatrudnionych w szeroko pojętej ochronie zdrowia.

W celu poprawienia bezpieczeństwa w opiece nad chorymi niezbędne jest radykalne zwiększenie liczby zatrudnionych pracowników. Za absolutnie konieczne uznajemy zwiększenie nakładów na ustawiczne kształcenie i podnoszenie kwalifikacji kadry medycznej każdego szczebla.

Bez społecznego zaufania nie będzie możliwe wprowadzenie skutecznych zmian w celu usprawnienia systemu.

Za niezbędne uznajemy utrzymanie spójnej, skutecznej i efektywnie zarządzanej Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Badanie wody, żywności, walka z dopalaczami to zadania, które nie tylko gwarantują bezpieczeństwo zdrowotne Polaków, ale przede wszystkim chronią nasz kraj przed coraz częściej występującymi ryzykami epidemii, skażonej żywności, masowego składowania odpadów oraz zagrożenia bioterroryzmem.

KZD uznaje lecznictwo uzdrowiskowe za integralną część powszechnej ochrony zdrowia.

W świetle dokonujących się zmian demograficznych na-

leży zwiększyć finansowanie tych świadczeń a tym samym poprawić dostępność do polskich uzdrowisk. Wydłużenie życia i kryzys rodziny wielopokoleniowej nakładają na rządzących obowiązki zapewnienia właściwie zorganizowanej pomocy społecznej i opieki długoterminowej.

NSZZ „Solidarność” domaga się stworzenia spójnego systemu pomocy ludziom starszym, samotnym, szczególnie pozostającym bez środków finansowych niezbędnych do godnego życia. Konieczne jest zapewnienie kadr, nie tylko medycznych, przygotowanych do długoterminowej opieki nad seniorami i osobami nieuleczalnie chorymi. Może się to dokonać tylko poprzez uatrakcyjnienie finansowe zawodów opiekuna i asystenta społecznego oraz uregulowania statusu ich zatrudniania.

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” podkreśla, iż system ochrony zdrowia przyjazny pracownikom i pacjentom musi mieć charakter komplementarny. Mamy pełną świadomość trudności, jakie należy pokonać po kilkudziesięciu latach błędów i zaniedbań. Nasz Związek wyraża gotowość do współpracy w naprawianiu polskiej opieki zdrowotnej, ale domaga się, aby konieczne zmiany odbywały się z poszanowaniem zasad dialogu społecznego oraz uwzględnieniem stanowiska pacjentów.

Stanowisko Nr 7

ws. poparcia postulatów Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” popiera postulaty i działania podejmowane przez Krajową Sekcję Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” na rzecz poprawy sytuacji pracowników oświaty, dobrej jakości edukacji oraz patriotycznego i wychowawczego wymiaru polskiej szkoły.

Delegaci KZD popierają postulaty:

- Wzrostu wynagrodzeń zasadniczych dla nauczycieli w wysokości 15% od 1 stycznia 2019 r. oraz poprawy poziomu wynagrodzeń pracowników administracji i obsługi;
- Zmiany systemu wynagradzania i systemu finansowania zadań oświatowych,
- Usunięcia niekorzystnych przepisów dotyczących oceny pracy i awansu zawodowego nauczycieli.
- Likwidacji godzin karcianych.

Krajowy Zjazd Delegatów oczekuje podjęcia przez stronę rządową rzeczywistego dialogu, którego efektem będzie m.in. realizacja w/w postulatów.

Stanowisko Nr 8

ws. sytuacji w szkolnictwie wyższym

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” uważa,

że wprowadzona w życie ustawa o szkolnictwie wyższym nie gwarantuje zgodności badań naukowych i dydaktyki z priorytetami gospodarki polskiej. Brak tej gwarancji stanowi zagrożenie utratą miejsc pracy dla wielu pracowników naukowych i dydaktycznych. Istnieje istotne zagrożenie, że ci wysoko wykształceni specjaliści znajdą zatrudnienie poza uczelniami, co w konsekwencji grozi zanikiem wielu dyscyplin naukowych i eliminacją polskich uczelni z europejskich programów badawczych.

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” stwierdza, że powyższe stoi w zasadniczej sprzeczności z deklaracjami rządu RP dotyczącymi innowacyjnej gospodarki.

Stanowisko Nr 9

ws. zaliczenia składek członkowskich do kosztów uzyskania przychodu i zapewnienia równego traktowania partnerów społecznych

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wyraża stanowczy protest wobec braku równego traktowania partnerów społecznych w zakresie możliwości zaliczenia wydatków na składki członkowskie do kosztów uzyskania przychodu. Członkowie związku zawodowego nie mają możliwości, jakie posiadają pracodawcy, zaliczenia w koszty uzyskania przychodu wydatków na składki członkowskie, jakie ponoszą w związku z przynależnością do związku zawodowego. Sprzeciwiamy się różnicowaniu sytuacji prawnej, a w konsekwencji finansowej, uczestników dialogu społecznego.

Związek zawodowy powołany jest do reprezentowania i obrony praw, interesów zawodowych i społecznych pracowników. Poprzez sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy oraz realizację innych ustawowych zadań, w szczególności udział w tworzeniu wewnątrzzakładowych źródeł prawa pracy (regulamin wynagradzania, regulamin premiowania, regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, układ zbiorowy pracy), związek zawodowy wpływa na poziom wynagrodzeń pracowników, w tym członków związku. Istnieje zatem relacja pomiędzy działaniem u pracodawcy związku zawodowego a uzyskiwanym przez pracownika przychodem z pracy. Z dobrodziejstwa działania związku zawodowego u pracodawcy korzystają wszyscy pracownicy, zaś koszty jego funkcjonowania ponoszą tylko jego członkowie. Przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. Istnieje zatem uzasadniona podstawa do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kwot, jakie są wydatkowane na składki związkowe.

Art. 21 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przewiduje dla pracowników szereg zwolnień przedmiotowych od podatku dochodowego.

Należy jednak podkreślić, iż zwolnienia te obejmują pracowników bez względu na ich przynależność związkową lub jej brak. Ustawa nie przewiduje żadnego mechanizmu analogicznego jaki dotyczy pracodawców, który uwzględniałby fakt, iż członkowie związku zawodowego, w celu określonym w art. 22 ust.1 ustawy, ponoszą wydatki na składki członkowskie, które powinny zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Biorąc powyższe pod uwagę, Krajowy Zjazd Delegatów zwraca się do Posłów na Sejm RP – członków NSZZ „Solidarność”, o uwzględnienie powyższych propozycji w pracach nad zmianą ustawy z dnia 26 lipca 1991 o podatku dochodowym od osób fizycznych. Jednocześnie apelujemy do pozostałych Posłów na Sejm RP, by poparli stanowisko Krajowego Zjazdu Delegatów.

Stanowisko Nr 10 ws. „Programu dla Śląska”

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” zwraca się do Ministra Energii z żądaniem realizacji „Programu dla Śląska” i podjęcia natychmiastowych działań zmierzających do rewitalizacji wszystkich bloków energetycznych opalanych węglem kamiennym, w tym Elektrowni Łaziska.

Stanowisko Nr 11 ws. pracy zmianowej

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” wnieskuje do Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” o podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia zakazu pracy w niedziele i święta dla pracowników pracujących w systemie pracy zmianowej.

Ustawodawca, wprowadzając do Kodeksu Pracy zmianę likwidującą pracę w systemie czterobrygadowym, wprowadził możliwość pracy na tych stanowiskach, które nie są uzasadnione technologicznie, dla pracowników zatrudnionych w normalnym systemie 3 zmianowym. Powyższe było naruszeniem regulacji, która jednoznacznie określała rodzaje prac dopuszczonych w niedziele i święta.

Taki system pracy powoduje poważne komplikacje nie tylko w życiu rodzinnym, uniemożliwia podwyższenia kwalifikacji w systemie zaocznym. Jednocześnie uciążliwość takiej organizacji pracy wywołuje negatywne skutki zdrowotne u pracowników (zaburzenia snu, ryzyko wystąpienia chorób układu sercowo-naczyniowego, zwiększone ryzyko wystąpienia chorób nowotworowych i innych) zwłaszcza w perspektywie długofalowej.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty KZD uważa, że postulowane zmiany w przepisach są konieczne i w pełni uzasadnione.

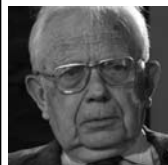
Apel Nr 1 ws. sporu zbiorowego w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej

Krajowy Zjazd Delegatów popiera działania Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie prowadzącej spór zbiorowy, którego przedmiotem są żądania wprowadzenia podwyżek wynagrodzeń pracowników oraz zmiany systemu wynagradzania.

Krajowy Zjazd Delegatów apeluje do Dyrektora Teatru Wielkiego – Opery Narodowej – Pana Waldemara Dąbrowskiego oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Pana Prof. Piotra Glińskiego o pilne podjęcie działań zmierzających do zrealizowania żądań pracowników Teatru i zakończenia sporu zbiorowego.

Apel Nr 2 ws. odmrożenia podstawy odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” zwraca się do Rządu i Parlamentu RP o niezwłoczne wprowadzenie zmian legislacyjnych, mających na celu całkowite odmrożenie podstawy odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2019 r.

Pożegnaliśmy prof. Jerzego Wyrozumskiego

Rodzina, władze Uniwersytetu Jagiellońskiego, współpracownicy i uczniowie, oraz liczni przedstawiciele organizacji społecznych i krakowianie pożegnali w piątek, 9 listopada br. na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie znakomitego historyka i mediewistę prof. Jerzego Wyrozumskiego. Nad urną z prochami profesora pochylili się także sztandar „Solidarność”.

Profesor Jerzy Wyrozumski (zm. 2 listopada 2018 r.) był jednym z najwybitniejszych znawców średniowiecza w Polsce, autorem ponad 700 prac naukowych. Profesor był także wychowawcą wielu pokoleń historyków. Jako wielki miłośnik Krakowa działał w licznych instytucjach i organizacjach społecznych. Działał na rzecz odbudowy Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Docenieniem jego postawy był wybór – z poparciem „Solidarność” na funkcję dziekana Wydziału Filozoficzno-Historycznego UJ w 1981 r. W 1987 r. został prorektorem UJ, stając wielokrotnie w obronie protestujących w drugiej połowie lat 80. XX w. studentów. Za swoją działalność naukową i społeczną został odznaczony wieloma orderami i medalami. Profesor spoczął w alei zasłużonych Cmentarza Rakowickiego w Krakowie.

DZIAŁACZE Z TARNOWA ODZNACZENI

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski został uhonorowany Daniel Mosio, a Złotymi Krzyżami Zasługi: Stanisław Boryczka, Kazimierz Kubiszal oraz Zdzisław Jasiewicz. Odznaczenia w Starostwie Powiatowym w Tarnowie wręczył Wicewojewoda Małopolski Józef Gawron w asyście Anny Czech Posłanki na Sejm RP.

— To wyjątkowo ważne odznaczenia dla wyjątkowych ludzi. W stanie wojennym dodawali otuchy innym, pomagali, stracili zdrowie — stwierdził Antoni Lis, prezes Tarnowskiego Stowarzyszenia Kombatantów i Osób Represjonowanych w Tarnowie.

Przewodniczący tarnowskiej „Solidarności” Romuald Jewuła powiedział, że są to osoby, które na rzecz wolnej Polski działały w okresie 1980-1981 i nie zaprzestały działalności w okresie stanu wojennego oraz latach końca PRL-u. Ponadto aktywnie działali na rzecz demokratycznych przemian w Polsce po roku 1989. — Oni przez wiele lat walczyli o zmianę systemu, walczyli o demokratyczną Polskę — dodał.

Uroczyste wręczenie odznaczeń rozpoczęto od przesłania księdza doktora Bartosza Bąka, który w przejmujących słowach skierowanych do zebranych podkreślił rolę

patriotyzmu i miłości do ojczyzny jaką jest Polska, przytoczył słowa Hymnu Narodowego jako drogowskazu dla poprzednich pokoleń Polaków oraz zobowiązania dla nas wszystkich w dzisiejszych czasach.

W uroczystości oprócz Wojewody Małopolskiego Józefa Gawrona, Anny Czech Posłanki na Sejm RP, Ryszarda Pagacza Przewodniczącego Rady Miasta Tarnowa wzięli udział Karol Krasnodębski — legenda Tarnowskiej „Solidarności”, wielu działaczy „Solidarności” z lat 80-tych oraz przedstawiciele i działacze obecnie działających Organizacji Związkowych NSZZ „Solidarność” Oddziału w Tarnowie.

Kończąc część oficjalną Anna Czech odczytała list Ministra Jana Józefa Kasprzaka, Szefa Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych skierowanego do odznaczonych oraz odczytane zostały gratulacje i wyrazy uznania dla odznaczonych przesłane przez Przewodniczącego Zarządu Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność” Wojciecha Grzeszka.

W dniu 17 października 2018 r. Prezydent RP Andrzej Duda nadał na podstawie art. 138 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy „o orderach i odznaczeniach” za wybitne zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce, za osiągnięcia w podejmowanej z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej i społecznej wysokie państwowe odznaczenia działaczom tarnowskiej „Solidarności”.

Puchary „Solidarności” rozdane...

W ramach swej działalności oświatowo-kulturalnej Bocheńska „Solidarność” co roku kieruje do dzieci i młodzieży powiatu bocheńskiego i brzeskiego ofertę konkursów, jak i również podejmuje się działań na rzecz sportu i rekreacji.

W sobotę 29 września 2018 roku odbyła się już XIV edycja Turnieju Szachowego pamięci Zdzisława Rybki o Puchar Przewodniczącego Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność”, zorganizowana przez Kierownika Oddziału Nr 4 Agnieszkę Morawiec, w Miejskim Domu Kultury w Bochni.

24 zawodników rywalizowało ze sobą w dwóch kategoriach: senior i junior. Piotr Widła obronił tytuł najlepszego gracza w kategorii senior. Wśród juniorów ponownie zwyciężył Dominik Pałka (SP w Rzeszawie). Okolicznościowymi statuetkami uhonorowano także najstarszego zawodnika – był nim Edward Dorociński i najmłodszego juniora – Antoninę Pałkę z Publicznego Przedszkola w Rzeszawie.

Sponsorem Turnieju był Zarząd Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność”, Międzyzakładowa Komisja NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Bochni oraz Komisja ze „Stalproduktu”, ponadto Bogdan Kosturkiewicz i rodzina śp. Zdzisława Rybki – żona Władysława wraz z synami Robertem i Dariuszem.

Okolicznościowe dyplomy oraz liczne nagrody, w tym finansowe zwycięzcom wręczyli: Wojciech Grzeszek, Przewodniczący Zarządu Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność”, Bogdan Kosturkiewicz – główny sędzia zawodów oraz pomysłodawca Turnieju Władysław Rybka wraz z synem Dariuszem, Agnieszka Morawiec i Małgorzata Brzostowska – reprezentujące Oddział Nr 4 RM NSZZ „Solidarność”. Pozostali uczestnicy również otrzymali dyplomy i słodkie upominki.

O Puchar „Solidarności” walczyły również dzieci

z bocheńskich przedszkoli w ramach II Bocheńskiego Festiwalu Tańca Przedszkolaków zorganizowanego przez Bernadetę Chodorowską, członka KM POiW NSZZ „Solidarność” przy wsparciu Anety Gut, Barbary Czarny oraz Agnieszki Morawiec.

Honorowy Patronat objął Wojciech Grzeszek, Przewodniczący Zarządu Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność”, który wraz z Agnieszką Morawiec wręczał Puchary oraz solidarnościowe gadzety.

Zwycięzcy: I miejsce – zespół z Przedszkola Nr 1 pod kierunkiem pani Moniki Buziak, II miejsce – zespół z Przedszkola Nr 6 pod kierunkiem pań Anny Śliwy i Agnieszki Kaczmarczyk i III miejsce – zespół z Przedszkola Nr 4, przygotowane przez Marzenę Michniak i Marcina Cabałę.

Dyrektor Miejskiego Przedszkola Nr 4 w Bochni pani Wiesława Kocot wręczyła wraz z Bernadetą Chodorowską i Barbarą Czarny nagrody ufundowane przez Galerię Bocheńską, Delikatesy Padsa i Cold. W nawiązaniu do obchodów 100. rocznicy Odzyskania Niepodległości zaproszono przedszkolaki do wspólnego tańca narodowego Krakowiaka, którego zaprezentował zespół Małe Zręczycze pod kierunkiem Hanny Dziewońskiej. Turniej umilił również pokaz tańca towarzyskiego pod kierunkiem Doroty Thomas.

Agnieszka Morawiec

„Solidarność” na Groniu Jana Pawła II

Związkowcy NSZZ „Solidarność” Ziemi Wadowickiej świętowali na Groniu Jana Pawła II 38. rocznicę powstania „Solidarności”. Uroczystej Eucharystii w intencji ojczyzny przewodniczył o. Grzegorz Irzyk, przeor klasztoru oo. Karmelitów w Wadowicach.

W trakcie uroczystości podkreślano trwanie przy wartościach takich jak: godność człowieka, szacunek dla życia, demokracja, wolność, sprawiedliwość, prawda, a także religia i patriotyzm, których symbolem jest Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”.

W liturgii udział wzięły liczne poczty sztandarowe „Solidarności” z różnych zakładów i miejscowości Małopol-

ski – m.in.: NSZZ „Solidarność” Region Małopolski, NSZZ „Solidarność” Ziemi Wadowickiej, NSZZ „Solidarność” „Andropol SA” w Andrychowie, Związku Więźniów Politycznych Okresu Stanu Wojennego oraz kilka poczłtów sztandarowych związkowców z rejonu Oddziału nr 5 Małopolskiej Solidarność w Dębicy.

Tradycyjnie już, pod tablicą „Solidarność”, znajdującą się na ścianie kaplicy, oraz pod pomnikiem św. Jana Pawła II delegacje złożyły wiązanki kwiatów i zapalono znicze. Wśród składających hołd Janowi Pawłowi II była poseł Ewa Filipiak z Wadowic, zastępcy przewodniczącego NSZZ Solidarność Regionu Małopolski Adam Lach i Jerzy Smoła oraz liczni turyści obecni na Groniu. Po uroczystości miało miejsce spotkanie integrujące przy pobliskim schronisku.

Groń Jana Pawła II (890 metrów n.p.m.) to jedyny szczyt górski w Polsce noszący imię papieża Polaka. W latach swego dzieciństwa i młodości Karol Woiżyła wielokrotnie wchodził na ten szczyt z pobliskich Wadowic.

Pomysłodawcami i inicjatorami stworzenia tu kaplicy byli Stefan i Danuta Jakubowscy z Andrychowa. Dzięki ich staraniom szczyt dawnej Jaworzyny otrzymał nazwę „Groń Jana Pawła II”.

Jan Kraska

Nowy Targ

W dniach 27 i 28 września br. zakończyła się w Zespole Szkół Technicznych i Placówek w Nowym Targu akcja honorowego krwiodawstwa pod hasłem „100 litrów krwi na 100-lecie odzyskania niepodległości”. Akcja rozpoczęta w ubiegłym roku szkolnym, dzięki krwiodawcom z Metalki, przyniosła efekt w postaci 106 litrów tego drogiego daru.

W dniu 7 listopada br. w Zespole Szkół Technicznych i Placówek w Nowym Targu odbył się turniej uni-

hokeja chłopców i dziewcząt o Puchar „Solidarność”.

Ideą turnieju było uczczenie na sportowo 100-lecia Odzyskania przez Polskę Niepodległości. W turnieju wzięło udział 6 szkół ponadgimnazjalnych z miasta Nowego Targu: I LO, II LO, ZS nr 1, ZSE, ZSCKR i oczywiście reprezentacja Metalki. Łącznie 100 uczestników.

Wszystkie drużyny zaprezentowały wysoki poziom sportowy, mecze były bardzo zacięte, niejednokrotnie kończyły się rzutami karnymi. Jednak wynik sportowy nie był najważniejszy, najważniejsza była idea pamięci, sportu i rywalizacji. Z dziennikarskiego obowiązku podajemy końcową klasyfikację:

Miejsce 1 – ZSTIP, miejsce 2 – ZSE, miejsce 3 – II LO, miejsce 4 – I LO, miejsca 5-6 ZSCKR, ZS NR 1.

Dziękujemy wszystkim za miłą atmosferę podczas całego turnieju. Pragniemy również podziękować Zarządowi Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność”, który ufundował napoje, drożdżówki i nagrody dla wszystkich uczestników.

Skład zwycięskiego zespołu: Alicja Behounek, Izabela Guziak, Ewa Kalata, Kinga Kalata, Daniel Widurski, Robert Dzioboń, Filip Dominik, Jan Jaskierski, Jakub Żurawski, Piotr Białoń, Jacek Jachymiak, Jan Leśniak, Michał Florczak, Marcin Duda i Łukasz Hrapkowicz. Opiekę sprawowali: mgr Michał Domin i mgr Przemysław Kępa.

Monika Jachymiak

Andrzej Gębara

POSIEDZENIE RADY KRAJOWEJ KSH

W dniu 5 października 2018 r. odbyło się kolejne posiedzenie Rady Krajowej Sekcji Hutnictwa NSZZ „Solidarność”. Z AMP Kraków udział w nim wzięło trzech przedstawicieli: Andrzej Gębara Wiceprzewodniczący KSH oraz Czesław Bujak BWZ i Konrad Korepta PSK, członkowie Rady KSH.

Oprócz standardowych spraw proceduralnych, tj. omówienia Preliminarza wpływów i wydatków, omówienia sytuacji w branży oraz sytuacji w poszczególnych zakładach hutniczych, omówiono także przygotowania do Krajowego Zjazdu Delegatów, który odbędzie się w Częstochowie w dn. 25-26 października 2018 r. Dla przypomnienia informujemy, że AMP Kraków na KZD reprezentuje trzech delegatów, Władysław Kielian, Przewodniczący KRH, Jerzy Smoła, Zastępca Przewodniczącego Zarządu Regionu oraz Andrzej Gębara, Przewodniczący Sekretariatu Metalowców w Małopolsce.

Krótką relację z Konferencji PRE COP-24, która odbyła się w Katowicach 8-9

sierpnia br. złożyli jej uczestnicy, m.in. A. Gębara oraz Cz. Bujak a także Jerzy Goiński.

Jednym z głównych punktów posiedzenia Rady Krajowej Sekcji Hutnictwa było omówienie projektu „Regulaminu Trójstronnego Zespołu Branżowego ds. Hutnic-

twa Żelaza i Stali oraz Koksownictwa”.

Ze względu na to, że w przeciągu dwóch lat nie udało się dojść do porozumienia w sprawie ww. Regulaminu, postanowiono przyjąć go w formie uzgodnionej we wrześniu br. z innymi związkami zawodowymi i na najbliższym posiedzeniu Zespołu Trójstronnego w Warszawie poddać go pod głosowanie (została przyjęta odpowiednia Uchwała Rady KSH w tym temacie).

W projekcie jest mowa o tym, że po pięciu przedstawicieli będą miały: KSH „Solidarność” oraz FZZMiH OPZZ, natomiast pozostałe związki, tj. „Solidarność’80”, Ruch Ciągły, Kadra i ZZ Inżynierów i Techników maksymalnie do dwóch przedstawicieli.

Przyjęto także Uchwałę, że Krajową Sekcję Hutnictwa NSZZ „Solidarność” w Zespole Trójstronnym będą reprezentowali: Przewodniczący Andrzej Karol, Wiceprzewodniczący Andrzej Gębara AMP Kraków, Wiceprzewodniczący Wojciech Krasuski Celsa Ostrowiec, Jerzy Goiński AMP Dąbrowa Górnicza oraz Lesław Korzeniewicz AM Warszawa.

W dniu 6 października odbyła się już 22. Pielgrzymka Hutników do Kałkowa, gdzie hutnicy mają swój ołtarz. W uroczystej mszy św. udział wzięło 16 pocztów sztandarowych, w tym nasz sztandar KRH „Solidarność”, który uroczystości trzymali Cz. Bujak i K. Korepta oraz przedstawiciele wszystkich zakładów hutniczych w Polsce, a uroczystą oprawę uświetniła orkiestra hutnicza z Huty CMC Zawiercie.

POLSKA DROGA DO CZYSTEGO ŚRODOWISKA

Konferencja odbyła się w Parlamencie Europejskim. Celem jej było jeszcze raz przedstawienie problemów Polski oraz dążenia naszego kraju do światowej ochrony środowiska, które są mało zauważalne a prawdopodobnie są największym tego typu przedsięwzięciem na świecie.

W Konferencji, oprócz europejskich europarlamentarzystów udział wzięli: minister A. Fotyga, minister G. Tobiszowski, europosłanka J. Wiśniewska, szefowie central związkowych z Polski, m.in. z Sekretariatu Górnictwa, Sekretariatu Metalowców i Sekretariatu Chemicznego NSZZ „Solidarność” oraz przedstawiciele OPZZ.

Sekretariat Metalowców „Solidarność” był reprezentowany przez dwie osoby: L. Majchrzaka z AMP Dąbrowa Górnicza oraz Andrzeja Gębarę z AMP Kraków. W Konferencji udział wzięli również Prezydent Katowic oraz przedstawiciele nauki z różnych uczelni.

Na Konferencji podkreślano ogromne doświadczenie Polski w przechodzeniu na system gospodarki niskoemisyjnej. W Polsce jednym z najważniejszych celów jest człowiek i miejsca pracy. Na całym świecie wzrasta wydobywanie węgla, natomiast w Polsce drastycznie maleje, wskutek nakazów UE, które poprzednia władza z koalicji PO-PSL posłusznie wykonywała.

Z porozumienia klimatycznego w 2011 roku wycofała się Kanada pisząc w nocie, że skoro dwaj najwięksi emitenci gazów cieplarnianych, czyli USA i Chiny nie stosują porozumienia paryskiego, to nie ma sensu w nim uczestniczenie. Porozumienie Klimatyczne podpisało 179 państw i mimo wycofania się USA i tak jest ono najważniejszym dokumentem ONZ.

Na Konferencji padło ważne stwierdzenie „...że dekarbonizacja Europy jest jednocze-

śnie karbonizacją reszty świata”. Polska jest małym krajem i małym graczem na świecie. To, czy będzie w Polsce dekarbonizacja, czy nie, nie będzie miało wpływu na światowy klimat. W Polsce roczna produkcja węgla to ok. 8 mln ton – w porównaniu z Indonezją, Australią, RPA czy Chinami, gdzie w każdym z tych krajów produkuje się ponad 500 mln ton węgla to bardzo niewiele.

Polska płaci ogromne koszty za emisję gazów cieplarnianych, które nadal rosną. W tym miejscu padło pytanie „czy ze względu na wielkie opłaty na poprawę klimatu światowego polepsza się innym? Padła odpowiedź: „...tak, ale bankierom”.

Ceny węgla w świecie są bardzo niskie, bo zatrudniane są tam 11-12 letnie (np. Chiny, Afryka czy Ameryka Łacińska), które pracują za tzw. „miskę ryżu”. I w tym miejscu także padło pytanie: „gdzie są politycy, którzy tak bardzo walczą o prawa dzieci, kobiet i człowieka?”. Zaapelowano do innych związków zawodowych w Europie i na świecie, aby walczyli z politykami w temacie praw pracowniczych, a nie skupiali się tylko na ślepej walce z przemysłem, która służy tylko i wyłącznie pewnym grupom politycznym.

**W Brukseli w dn.
9 października
2018 r. odbyła
się trzygodzinna
kolejna Konferencja
Klimatyczna
Pre COP-24.
Prawdopodobnie
było to już ostatnie
spotkanie przed
24. Szczytem
Klimatycznym ONZ
COP-24, który tym
razem odbędzie się
po raz pierwszy
w Polsce,
w Katowicach w dn.
3-14 grudnia 2018 r.**

OJCIEC NASZEJ NIEPODLEGŁEJ

„Rysunek Czermańskiego daje jedną z najostrzejszych i z najlepiej zaobserwowanych charakterystyk Marszałka Piłsudskiego” – tak po obejrzeniu grafik artysty stwierdził Marszałek Śmigły-Rydz. Dziś prace Czeremańskiego możemy obejrzeć na wystawie zatytułowanej „Ojciec naszej Niepodległej – Józef Piłsudski w rysunkach Zdzisława Czermańskiego” przygotowanej w ramach działań Fundacji „Genealogia Polaków”.

Wystawa składa się z 15 plakatów, ciekawie skomponowanych, których motywem przewodnim są rysunki z postacią Józefa Piłsudskiego wykonane przez Zdzisława Czermańskiego (1900-1970), malarza, portrecyście, doskonałego karykaturzysty, twórcy scen satyrycznych o charakterze obyczajowym i politycznym. Wystawa została zaprezentowana w gmachu Wydziału Leśnego, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

– Grafiki przedstawiające Marszałka w swoich najważniejszych sytuacjach życiowych stanowią kanwę, na bazie której toczy się opowieść o wielkim Polaku, pochodzą z teki zatytułowanej: „Józef Piłsudski w 13 planszach”. Widzimy na nich Komendanta Legionów i ojca swoich żołnierzy, zamyślonego w okopach wodza, Naczelnika Państwa noszącego z dumą buławę marszałkowską, uśmiechniętego Dziadka w otoczeniu dzieci oraz stojącego na krążgankach wawelskich czy układającego pasjansa w chwilach odpoczynku – mówi dr Piotr Strzetelski, współtwórca wystawy, członek Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Piotr Strzetelski wraz z Marcinem

Niewaldą – Prezesem Fundacji Odtworzenie Dóbr Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Genealogia Polaków z Krakowa, są autorami i wykonawcami wystawy.

– Grafiki z osobą Marszałka zostały uzupełnione o liczne i ciekawe informacje z jego życia, zdjęcia, grafiki i cytaty o nim, jak choćby św. Maksymiliana Kolbe czy Bruno Schulza – mówi Marcin Niewalda. – Wystawa jest skonstruowana w taki sposób, żeby zaciekawić młodzież, można powiedzieć, że składa się z „memów”, na podstawie których można przygotować naprawdę ciekawą i dobrą lekcję historii. Wystawa będzie prezentowana na uczelniach, w szkołach, parafiach, towarzystwach, jak również podczas wielu uroczystości organizowanych w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości w całej Polsce, ale również za granicą – dodaje Niewalda. Na początek Litwa, gdzie wystawa jest bardzo oczekiwana, potem Irlandia i Francja. Jest duże zainteresowanie nią wśród Polonii.

Z wystawą spletają się wątki rodzinne obu autorów.

– Gdy rozpoczęliśmy pracę nad grafikami, w lutym tego roku dowiedziałem się od swojej rodziny, że kuzyn mojego pradziadka Stanisław Strzetelski, który wyemigrował w 1939 roku do Stanów Zjednoczonych, a który był jednym z pierwszych dyrektorów Radia Wolna Europa w Waszyngtonie, gościł w swoim domu Zdzisław Czermańskiego autora grafik – opowiada Strzetelski, który jest właścicielem grafik Czermańskiego. Odziedziczył je po swoim dziadku.

– Tekę kupił dziadek. Grafiki zostały

wydane w 1935 roku po śmierci Piłsudskiego. Marszałek Śmigły-Rydz po zapoznaniu się z rysunkami artysty miał powiedzieć: „Rysunek Czermańskiego daje jedną z najostrzejszych i z najlepiej zaobserwowanych charakterystyk Marszałka Piłsudskiego.” Marszałek bardzo cenił sobie te karykatury – dodaje.

– Jesteśmy rodzinnie powiązani z tą wystawą. Na jednej z plasz jest unikalne zdjęcie mojej mamy, która w wieku 2 lat pozuje do zdjęcia na tle makiety w proporcji 1:1 nieznanego pomnika wymarszu I Kadrowej, który miał stanąć na Błoniach naprzeciwko Oleandrów. Był sierpień 1939 roku. Moja mama jest obecnie członkiem Związku Legionistów Polskich i Ich Rodzin, ponieważ jej ojciec a mój dziadek Tadeusz Topolnicki walczył w Legionach – mówi z dumą Niewalda.

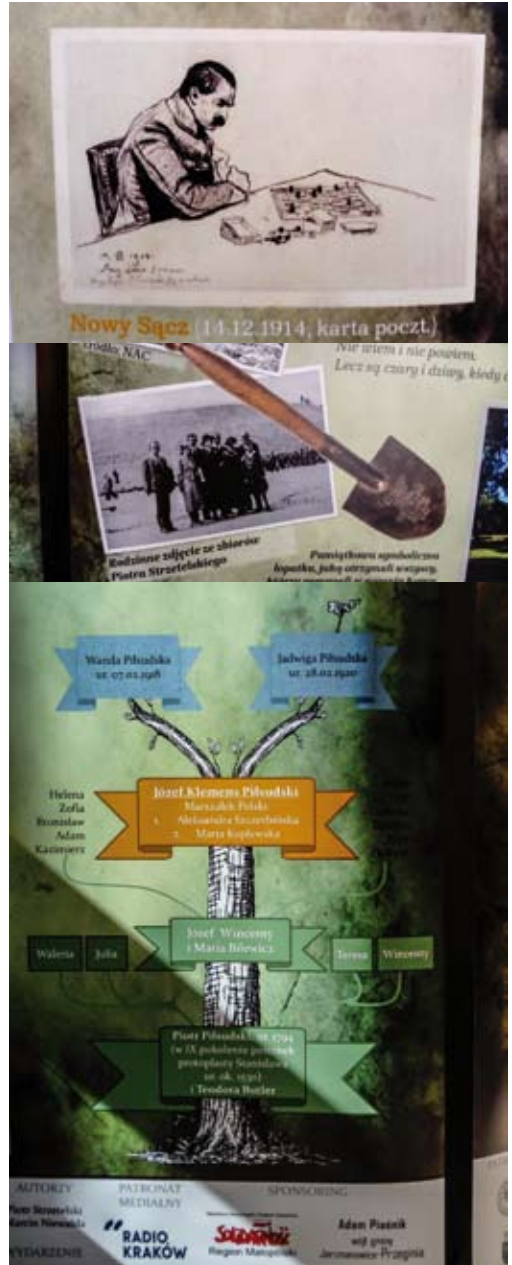
– Na jednym ze zdjęć jest również zdjęcie brata mojej babci, mojego wujka, który razem ze swoją rodziną stoi przed przyszłym kopcem Piłsudskiego, mieszkańcy Krakowa i nie tylko z dumą brali udział w usypaniu kopca niepodległości – nadmienia Strzetelski.

– Na miejsce wystawy nie bez powodu wybraliśmy Uniwersytet Rolniczy, ponieważ jednym z licznych projektów, którymi zajmujemy się wspólnie w Fundacji Genealogia Polaków jest temat Oficjalistów Dworskich. To grupa mało znana, składająca się z drobnej szlachty i chłopów – ludzi, którzy tak naprawdę byli „spoiwem społecznym” między szlachtą a chłopstwem. Dziś można powiedzieć „menedżerami” majątku ziemskiego. To oni tak naprawdę prowadzili rolnictwo w XIX w. i wcześniej. A dlaczego Józef Piłsudski? Można powiedzieć, że poniekąd uprawiał ogrodnictwo w swoich licznych dobrach – żartuje Niewalda. – Niewątpliwie wystawa związana jest z konkretną datą – 100-leciem odzyskania przez Polskę niepodległości – dodaje.

– Razem z Marcinem zajmujemy się odtwarzaniem tożsamości narodowej, stąd pomysł żeby w roku odzyskania

niepodległości upublicznić teki – uzupełnia Strzetelski.

NSZZ „Solidarność” Region Małopolska oraz NSZZ „Solidarność” UR w Krakowie są jednymi ze sponsorów wystawy. Mobilną wystawę można wypożyczać, w tym celu należy kontaktować się z Fundacją (www.genealogia.okiem.pl).

Roman Wątkowski

BIEG MEMORIAŁOWY IM. BOGDANA WŁOSIKA

Zwycięzcą XXIII już edycji Biegu Memoriałowego im. Bogdana Włosika został, nie po raz w resztą pierwszy, Adam Czerwiński reprezentujący UKS Lider Siercza, który pokonał dystans 4,2 km spod Bramy Głównej ArcelorMittal Poland pod Arkę Pana w czasie 11:35.37. Wśród kobiet najlepszą okazała się zawodniczka niezrzeszona Kiliarska Valentyna z Nikolaev z Ukrainy z czasem 13:17.92.

Głównym organizatorem odbywającego się od 1995 roku biegu jest Komisja Robotnicza Hutników NSZZ „Solidarność” ArcelorMittal Poland S.A. Kraków. Główną ideą przyświecającą organizatorom jest zachowanie pamięci historycznej o wydarzeniach z okresu stanu wojennego oraz chęć upowszechniania sportu, przede wszystkim wśród najmłodszego pokolenia.

Zawodnicy pobiegli ulicami Nowej Huty trasą rozpoczynającą się spod Bramy Głównej krakowskiego oddziału ArcelorMittal Poland, a kończącą się metą wyzna-

czoną tuż przed bieńczyką Arką Pana. Tym właśnie szlakiem w latach 80-tych co miesiąc wyruszały największe w Polsce manifestacje „Solidarności” w proteście przeciwko delegalizacji Związku i łamaniu praw obywatelskich przez komunistyczną władzę.

Do biegu zapisało się prawie 700 zawodników. Jak co roku najliczniejszą grupą startujących była młodzież gimnazjalna i ze szkół średnich. Z tego faktu organizatorzy są najbardziej zadowoleni.

Nad bezpieczeństwem zawodników czuwali lekarz i ratownicy z OPC24 i Centrum Medycznego Ujastek, policja, straż miejska i ochrona Sed-Hut.

Tuż po zakończeniu biegu siostra Bogdana Włosika, młodzi zawodnicy, przedstawiciele hutniczej i regionalnej „Solidarności” oraz władz samorządowych złożyli kwiaty pod pomnikiem B. Włosika i innych ofiar stanu wojennego.

Po zakończeniu Biegu odbył się finał międzyszkolnego konkursu, w ramach obchodu setnej rocznicy odzyskania niepodległości, pt. „Historia Bogdana Włosika i Komisji Robotniczej Hutników NSZZ Solidarność”. I miejsce zajął Sebastian Gąsiorowski z Zespołu Szkół Elektrycznych nr 2, II miejsce przypadło Gabrieli Krawczyk z Zespołu Szkół Budowlanych „Chemobudowa”, a III miejsce Anecie Chwaliak z Zespołu Szkół Zawodowych Huty im. T. Sendzimira. Gratulujemy. Międzyszkolny Konkurs przygotowali dyrekcja, nauczyciele i wychowawcy Zespołu Szkół Zawodowych HTS, za co składamy serdeczne podziękowania.

Już po raz 23. na ulicach Nowej Huty odbył się bieg poświęcony pamięci tragicznie zmarłego Bogdana Włosika. W dniu 13 października br., w 36. rocznicę jego śmierci do biegu stanęło prawie 700 zawodników.

Sponsorzy XXIII Biegu Memoriałowego im. Bogdana Włosika:

Przewodniczący Rady Miasta, Wojewoda Małopolski, ArcelorMittal Poland, Kolprem, PZU Życie, Sol-Hut, Ergosystem, MPO, PHT Supon, FoodCare Group, Anex Wrona, Madrohut, Fundacja Własności Pracowniczej, Kopalnia Soli Wieliczka, Polishut, ZPZ Złomex, Eko-Energia, PW Karabela, Complex PRO, Stalprodukt, Cognor – Oddział Ferrostal Łabędy w Krakowie, Krakowska SKOK, Biuro Podróży „Galeon”, Towarzystwo Solidarnej Pomocy, Hut-Pus, Sed-Hut, Przedsiębiorstwo Transportu Samochodowego, Lebo-Eko Czesław Leśniak, OPC 24, Zespół Szkół Zawodowych HTS, Centrum Medyczne „Ujastek”, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, ZR Małopolskiego NSZZ „Solidarność”, Krajowa Sekcja Hutnictwa, „Solidarność” HPR, „Solidarność” Philip Morris, „Solidarność” Refractories Techgrup.

Wyniki

Zajęte miejsce w poszczególnych kategoriach:

Kat. M I Mężczyźni (rocznik 2006–2005):

- 1 m. – Oliwier Sitarski – Bukowno,
- 2 m. – Dorian Grębosz – Kraków,
- 3 m. – Piotr Chynał – Kraków.

Kat. M II Mężczyźni (rocznik 2004–2002):

- 1 m. – Michał Bieniek – Łapanów,
- 2 m. – Michał Mucha – Kraków,
- 3 m. – Kamil Dudzic – Wiśniowa.

Kat. M III Mężczyźni (rocznik 2001–1986):

- 1 m. – Dominik Piwowarczyk – Kraków,
- 2 m. – Mateusz Bzdyl – Gdów,
- 3 m. – Jakub Kalinowski – Bukowno.

Kat. M IV Mężczyźni (rocznik 1979–1960):

- 1 m. – Pavlo Veretskyi – Nikolaev (Ukraina),
- 2 m. – Michał Imioł – Kielce,
- 3 m. – Robert Czech – Kraków.

Kat. M V Mężczyźni (rocznik 1962 i starsi):

- 1 m. – Andrzej Macioł – Kraków,
- 2 m. – Adam Gaudyn – Alwernia,
- 3 m. – Edward Wiorek – Kraków.

Kat. MZ Mężczyźni zawodnicy zrzeszeni (od rocznika 2000 i starsi):

- 1 m. – Adam Czerwiński – UKS Lider Siercza,
- 2 m. – Grzegorz Kunc – AZS AWF Kraków,
- 3 m. – Henryk Warzecha – AZS AWF Kraków.

Podziękowania

W imieniu własnym, jak i zawodników startujących w biegu, wszystkim sponsorom składamy serdeczne podziękowania. To dzięki Wam corocznie startuje liczna rzesza młodych ludzi kształtująca swój charakter w zdrowej, sportowej rywalizacji. Dziękujemy również mediom prasowym i telewizyjnym, krakowskiej Policji, Straży Miejskiej, parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski, dyrekcji Szkoły Gastronomicznej z os. Złotej Jesieni, Zakładowi Zabezpieczenia Ruchu Drogowego oraz wszystkim instytucjom i osobom, które pomagały nam przy organizacji XXIII Biegu im. Bogdana Włosika.

Komisja Robotnicza Hutników NSZZ „Solidarność”
Władysław Kielian

Kat. M Sol Mężczyźni – członkowie NSZZ „S”:

- 1 m. – Marcin Meus – Kraków,
- 2 m. – Rafał Fus – Kraków,
- 3 m. – Tomasz Ciepela – Kraków (Kolprem).

Kat. K I Kobiety (rocznik 2006–2005):

- 1 m. – Karolina Twardosz – Łapanów,
- 2 m. – Nikola Biernat – Kraków,
- 3 m. – Agata Adamczyk – Łapanów.

Kat. K II Kobiety (rocznik 2004–2002):

- 1 m. – Maria Put – Łapanów,
- 2 m. – Patrycja Kłęsk – Łapanów,
- 3 m. – Izabela Dudzic – Wiśniowa.

Kat. K III Kobiety (rocznik 2001 i starsze):

- 1 m. – Valentyna Kiliarska – Nikolaev (Ukraina),
- 2 m. – Aleksandra Łapiak – Wałbrzych,
- 3 m. – Agnieszka Lewkowicz – Kraków.

Kat. KZ Kobiety – zawodniczki zrzeszone (od rocznika 2000):

- 1 m. – Karolina Giza – TS Wieliczanka Wieliczka,
- 2 m. – Paulina Golec – AZS AWF Kraków,
- 3 m. – Agnieszka Yarokhau – AZS AWF Kraków.

Kat. K Sol – członkinie NSZZ „Solidarność”:

- 1 m. – Grażyna Kowina–Świderek – Bukowno,
- 2 m. – Ewa Ślusarczyk,
- 3 m. – Anna Morawska – Kraków.

Szkoły:

- 1 m. – Zespół Szkół Łapanów,
- 2 m. – Szkoła Podstawowa nr 91 Kraków,
- 3 m. – Zespół Szkół Budowlanych Chemobudowa.

DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR STANU WOJENNEGO

Sandomierz

MAŁOPOLSKA

13 grudnia 2018 r. (czwartek)

- Program uroczystości:**
- 16.15** – zbiórka pocztów sztandarowych przed Katedrą Wawelską.
  - 16.30** – msza św. w intencji Ojczyzny i Ofiar stanu wojennego w Katedrze Wawelskiej.
- Po zakończeniu mszy św. przemarsz pod Krzyż Katyński, złożenie kwiatów i zapalenie zniczy.